BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASI HABER VE YORUM DERGISI SAYI: 238 29 EKİM 1979 7.5 LIRA

"İŞ BANKASI SORUNU"

Koç grubu finansman kaynağını nereden bulacak

Seçimler üzerine TİP MYK bildirisi

Başyazı: Politik güçlenme

'Sorunlar barışçı yoldan çözülmelidir'

Türkiye ile Yunanistan arasında Ege anlaşmazlığının şoven ve savaşçı kışkırtmalara konu edildiği 1976 yazında Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran şöyle diyordu:

"Kamuoyunu heyecanlandıran, savaş öncesi havası yaratıp bu havayı kızıştıran davranışlardan titizlikle kaçınmak gerekirken bugün her iki ülkede de bunun tersi yapılmakta, heyecan yükseltici ve savaşa yol açabilecek bir hava tehlikeli biçimde körüklenmektedir. Sorunun mutlaka barışçı yollardan çözümlenmesi kabul edilmeli ve sağlanmalıdır. Barışçı olmazsa silahla olur gibi bir düşünce kafalardan silinip atılmalıdır."

(YÜRÜYÜŞ, Sayı 71, 17 Ağustos 1976)

Savaş kışkırtıcıları yine sahnede

Savaş kışkırtıcısı provalara son!

Yorum

Emperyalizmin perde arkası oyunları

Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunlar yeniden iki taraflı şoven bir anlayış içinde ve gerginliği yeniden tırmandırarak alevlendirilmeye başlandı. Bu gelişmenin arkasında, herşeyden önce bir yandan Türkiye ile Yunanistan, diğer yandan da tüm bölge sorunları üzerinde hesaplar yapan emperyalizmin tertipleri yatmaktadır.

Amerikan emperyalizminin ve NATO'nun savaşçı merkezlerinin planı, iki ülke arasındaki gerginliği tırmandırarak iki ülkede de silahlanmayı körüklemek, şovenizmin yükseltildiği bir ortamda yeni silah anlaşmalarını geçirmektir. Amerikan emperyalistleri, bir yandan Yunanistan'ın NATO'ya dönüşünü sonuçlandırmayı, Sovyet gemilerinin Yunan limanlarında konaklamasına ilişkin anlaşmaları geçersiz kılmayı; diğer yandan da Türkiye'deki Amerikan ve NATO saldırı üzerine anlaşmayı Türkiye'ye ivedilikle dayatmayı planlamaktadır.

Türkiye ve Yunanistan'da silahlanma yarışının körüklenmesi, bu ülkelerde NATO'nun yeni silahlanma planlarına karşı gelişen direnişi kırmayı Sovyetler Birliği'nin yeni barışçı önerileri lehinde güçlenen kamuoyunu etkisizleştirmeyi de amaçlamaktadır.

Öte yandan Türkiye-Yunanistan anlaşmazlıklarının şoven bir kampanyaya dönüştürülmesiyle Kıbrıs sorununun çözümü için ortaya çıkan, iki toplumun demokratik güçleri arasındaki dayanışmayla pekişen yeni olanakların baltalanması, NATO'cu çözümlerin dayatılması istenmektedir. Son zamanlarda güney Kıbrıs'ta faşist EOKA tedhiş örgütünün canlandırılması, buna karşılık kuzeyde de MHP ve kontgerilla uzantısı faşist örgütlerin faaliyetlerinin yoğunlaşması, son şoven kampanyalarla bağlantılıdır.

Nihayet iki ülkede de tırmandırılan şoven-milliyetçi, savaş kışkırtıcısı kampanya, gericiliğin demokratik, ilerici güçlere karşı baskıların yoğunlaştırılmasına; ilerici güçlerin bölünmesine; Türkiye'de "geniş tabanlı" gericihükümet formüllerinin dayatılmasına hizmet edecektir.

Barışçı ve yurtsever güçler, iki ülkenin de bilimsel sosyalistleri emekçi kitlelerin şoven-milliyetçi saptırmalarla aldatılmasına asla izin vermemelidir.

Türkiye ile Yunanistan gerici, savaş kışkırtıcısı çevreleri yeniden işbaşında. Geçtiğimiz hafta şoven milliyetçi dalgaların her iki ülkede yeniden yükselmeye başladığı günler oldu. Anlaşılmaktadır ki, bu kışkırtmalar önümüzdeki günlerde dozu artırılarak sürdürülecektir.

Son günlerin gergin tartışmaları, Yunanistan televizyonunda "Kaybolan Vatan İzmir" adlı şoven bir filmin gösterilmesi ve "Ege'nin her zaman Yunanlı olduğu" yolunda tehdit edici bir yorumun yayınlanmasıyla başladı. Yunanistan televizyonunun savaşa davet edici bu programına Türkiye'dende "hazır" tepkiler geldi. Büyük tekelci basın Yunanistan'dan gelen bu gerici propagandaya dört elle sarıldı. Hürriyet, Günaydın ve Tercüman gibi gazeteler başta olmak üzere tekelci basın alelacele tefrika yazılara ve saldırılara başladı. Bu karşılıklı propaganda "alışverişi" en düzeysiz, pespaye yollar denenerek sürdürülüyor.

Bu arada Yunanistan ve Türkiye'deki, tutumları öteden beri bilinen en sağ, gerici burjuva partilerinden sosyal demokratlara kadar geniş bir yelpazeden karşı tehditler yağdırılmaya başladı. Karamanlis'in Türkiye sınırları yakınında yapılan askeri bir manevrada söyledikleri, Ecevit tarafından farksız bir dille yanıtlandı. Ecevit, "Türk ulusu en güç koşullar altında bile birliğini ve gücünü bir kez daha kanıtlayarak bu hayalleri sonuçsuz bırakacaktır" derken, savaş kışkırtıcılığının bir ucundan tutuyordu.

Yunanistan televizyonunda yapılan ve TRT tarafından da aynı düzeyde bir yorumla yanıtlanan yorumda, Ege'deki Yunanistan karasularının 12 mile çıkartılması üzerinde de duruluyordu. Bu konu uzun bir süreden beri gelen karşılıklı gerginliğin odaklaştığı noktalardan birisi ve KTFD'nin bağımsızlık ilanına girişimlerine karşı piyasaya çıkartılmaktadır.

Türkiye ile Yunanistan arasında karşılıklı olarak sürdürülen ve "İzmir yerinde gelin de alın" yollu propagandalarla önümüzdeki günlerde yoğunlaştırılacağı anlaşılan saldırılar, bazı "ilerici" gazete yazarlarını da içine aldı.

Türkiye ile Yunanistan arasındaki bu şoven milliyetçi fırtına, emperyalizmin ve NATO'nun bölgedeki çıkarlarını güçlendirmek için yapılıyor. Bugün, her iki ülkenin ilerici sosyalist güçleri varolan sorunların mutlaka barışçı yoldan çözülmesi için etkinliklerini göstermek zorundadırlar. Başlatılan kışkırtmalar, 1976 yılında Ege üzerinde başlatılan kışkırtmaların aynısıdır. Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın Ağustos 1976'da söylediği sözler bugün de aynen geçerliliğini koruyacak nitelikte. Boran o günlerde şunları diyordu:

"Kamuoyunu heyecanlandıran, savaş öncesi havası yaratıp bu havayı kızıştıran davranışlardan titizlikle kaçınmak gerekirken bugün her iki ülkede de bunun tersi yapılmakta, heyecan yükseltici ve savaşa yolaçabilecek bir hava tehlikeli biçimde körüklenmektedir. Sorunun mutlaka barışçı yolda çözümlenmesi kabul edilmeli ve sağlanmalıdır. Barışçı olmazsa silahla da olur gibi bir düşünce kafalardan silinip atılmalıdır..."

(Yürüyüş, s. 71, 17 Ağustos 1976).

Şovenizme karşı mücadele, savaş heyecanlarının etkisizleştirilmesi, bugün 1976 yılından daha da fazla önem taşıyor.

DİSK HÜRCAM İŞ İLE TÜRK İŞ'E BAĞLI KRİSTAL İŞ CAM TEKELİNE KARŞI ORTAK MÜCADELE VERECEK

Cam işkolunda bulunan DİSK'e bağlı Hürcam-İş Sendikası ile Türk-İş'e bağlı Kristal-İş Sendikaları, yaklaşan toplu sözleşme döneminde şişe ve cam holdinglerine karşı güç ve eylem birliği yapma kararı aldıklarını ortak bir açıklamayla kamuoyuna duyurdular. Ortak basın bildirisinde, tekellerin kendi yarattıkları ağır bunalımın yükünü emekçi sınıfların taşımaya devam etmesini istedikleri ve açıkça tehdit savurmaya dek varan örgütlü bir saldırıya giriştikleri belirtildi. Saldırı halindeki tekellere karşı Türkiye işçi sınıfının mücadeleye alabildiğince güçlü girmesinin gerekliliği vurgulanan iki sendikanın açıklamasında, bunu sağlamak için de sendikalar arası güç birliğinin kaçınılmaz olduğu kaydedildi. Güç ve eylem birliği kararı alan iki sendikanın, ayrı konfederasyonlara bağlı olduğuna dikkat çekilen bildiride, bunun iki sendika arasındaki güç ve eylem birliği için engel olmadığı bildirildi.

MADEN–İŞ VE OTOMOBİL–İŞ TEKELLERE VE MESS'E KARŞI EYLEM BİRLİĞİ KARARI ALDI

DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası ile bağımsız Otomobil İş Sendikası tekellere ve MESS'e karşı iki sendikanın eylem birliği yapması kararı aldılar. Karar Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler ve Otomobil İş Genel Başkanı Aydın Özeren'in yaptıkları ortak bir açıklama ile kamuoyuna duyuruldu. İki sendikanın Genel Başkanları'nın ortak açıklamasında, ülkemizdeki bunalımlı ortamda tekellerin karlarına yeni karlar katarken, bunalım'ın yıkıcı yükünü işçi sınıfına ve emekçi halkın sırtına yıkmak istedikleri vurgulandı ve şöyle dendi: "Ülkemizde en kodaman tekellerin yer aldığı metalurji işkolunda da 50 bine yakın işçi, tekellerin en saldırgan ve işçi düşmanı örgütü MESS'e karşı toplu sözleşme savaşımına hazırlanıyorlar. MESS dışında kalan işyerlerini de dikkate aldığımızda bu rakam işkolumuzda 100 bini aşmaktadır. Bu savaşımda farklı farklı düşüncelerde olsa bile, işçilerin istemleri ve talepleri ortaktır, birdir. Bu taleplerin gerçekleştirilmesinde de en önemli faktörlerden biri, işçilerin ve sınıf sendikalarının ey lem birliğine bağlıdır."

Maden-İş ile Otomobil-İş Genel Başkanlarının yaptıkları ortak açıkmalada, daha sonra iki sendikanın saptamış oldukları ortak istemler yer aldı.

KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI "TUZ SEMİNERİ" DÜZENLEDİ

Kimya Mühendisleri Odası'nın 25. kuruluş yılını kutlamak amacı ile yapılan Sanayi Kongresi'nde düzenlenen "Tuz Semineri"nde, Tekel'den 25 kuruşa alınan tuzun basit bir işlemden sonra 25-30 misli fiyata satıldığı belirtildi. Konuşmacılar tarafından "Tuz Semineri"nin rastlandı sonucu düzenlenmediği, tuzun sanayinin ana maddelerinden ve beslenme ile günlük ihtiyaçların da temel tuzun kullanımının kimya sanayiinde yüzde 70'in üstünde görünmesine karşın, Türkiye'de bu oranın yüzde 5 oranını geçmediği belirtilerek, zengin tuz rezervlerine sahip olan Türkiye'de yanlış kullanımın dışında bir de tuz ithal etmenin üzücü olduğu savunuldu. Halkın yüksek fiyatlarla kalitesiz ve sağlığa aykırı sofra tuzu kullanmak zorunda bırakıldığı üzerinde durulan seminerde, tuz rafine tesislerinin daha modern araç ve gereçlerle donatılması gerektiği belirtildi.

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd.Şti. adına NİHAT SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü: Neşet KOCABIYIKOĞLU ● Teknik Sekreter Bülent ARTAMLI ● Yönetim: Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/1 Çemberlitaş - İSTANBUL Tel: 26 35 67 ● Avrupa Temsilciliği: COODIFF 13/2 Square Wiser - 1040 Bruxelles - BELÇİKA, Tel: 230 34 72 ● İlan Koşulları: Arka kapak/renkli 22.500 TL., Arka Kapak siyah beyaz 18.000.TL., İç sayfalar sütun santimi 80 TL., Yayın İlanları % 50 indirimlidir ● Baskı: Daily News Web Ofset Tesisleri

● Abone koşulları: Yıllık 300.- TL, altı aylık 150.- TL. ● Avrupa: Yıllık 60 DM, altı aylık 30 DM, ● Amerika: Yıllık 2000.-TL, altı aylık 1000.- TL. ● Avustralya-Japonya: Yıllık 2500 TL., altı aylık 1250 TL.

● Ödeme adresi: TÜRKİYE: YÜRÜYÜŞ DERGİSİ POSTA ÇEKİ 100234 ● AVRUPA: COODIFF POSTA ÇEKİ: 000-1164657-75 BRUXELLES-BELÇİKA

POLİTİK GÜÇLENME

ZEKİ KILIÇ

14 Ekim seçimleri, ortaya çıkardığı sonuçları bakımından yeni gelişmelere yol açacak verileri açıkça sergilemiştir. Bu seçimler doğru değerlendirildiği takdirde, bir yanıyla toplumun sağa kayışına dikkatleri çekerken; diğer yanıyla da demokratik ve sol güçlerin kendilerini bekleyen yeni görevleri zaman kaybetmeden saptamalarına olanak sağlamıştır. Daha doğru bir deyişle, 14 Ekim seçim sonuçları, içine girilen yeni dönemin görev ve sorumluluklarını yerine getirmenin önemine işaretetmiş; ama aynı zamanda,böylesine bir sonucun ortaya çıkmasına yazgı gözüyle bakılmayacağına göre, sonucu önlemekteki eksiklik, zaaf ve yanlış yaklaşımların açık gönüllülükle ele alınıp değerlendirilmesi gereğini de ortaya koymuştur.

14 Ekim seçim sonuçlarına, demokratik ve sol güçler açısından başarısızlık derken, şu temel saptama yapılmak durumundadır: Kazanılabilecek durumda olan kitleler kazanılamamış, onlara güven verilememiştir. Seçim sonuçları, ancak bu açıklığı ile kavranabildiği ölçüde, başarısızlığı başarıya dönüştürmenin yolu açılabilir.

Demokratik ve sol güçler, kitleleri kazanmadaki eksikliklerinin, onlara yeterince güven verememelerinin nedenlerini, bu anlamdaki sorumluluklarını, herşeyden önce dışlarındaki faktörlerde değil, bizzat kendilerinde, bugüne kadar sürdürdükleri mücadeleyi gözden geçirerek aramak durumundadırlar. Özellikle içine girilen yeni dönemde, örneğin seçimleri boykot edenlerin yaptığı gibi küçük başarılarla sevinmeye ya da küçük başarısızlıklarla avunmaya çalışılmamalıdır. Görev ve sorumlulukların saptanmasında, yalnızca kendi taraftarlarını tatmin etmeye yönelik değerlendirmeleri önplana çıkarmaktan herkesin kaçınması gerekir.

Sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin ve diğer demokratik güçlerin gerek kendi kitlelerini harekete geçirmekteki eksiklik ve zaaflarını, gerekse tek tek kendi alanlarını aşan daha genel mücadele hedefleri için iş ve güçbirliği çalışmalarındaki zaaflarını giderici bir anlayışın içine girmeleri, ivedi bir görev olarak ortaya çıkmıştır. Bu nedenle iş ve güçbirliğinin doğru ilkeleri önplana çıkartılmalı ve demokratik güçlerin birliğini bu ilkeler zemini üzerinde sağlamanın yoluna girilmelidir. Ortak hedefler ve bu hedeflere giden yollar, şu veya bu grubun dar politik hesaplarının gerçekleşme perspektifine değil, ortak iş yapan güçlerin bir adım daha ileri gitmeleri, mücadeleye katılan kitlelerin dirençlerinin ve dövüşkenliğinin daha da artırılmasına dayanmalıdır. Dün yapılanlar bugün yeniden ve dikkatlice ele alınır ve değerlendirilebilirse, demokratik güçlerin birliği yolunda sonuç alıcı adımlar atılabilir, kalıcılık kazanılabilir. Bu çerçevede zaman ve değişen koşullar, bizleri beklemeyebilir ve beklemiyor da.

Ülkemizde, uzun süreden buyana devam edegelen ve hâlâ da devam edeceği görünen bir zaaf, bazı kavramların yerli yerine oturtulamamasıdır. Yerli yerinde kullanılmadığında çözümü güçleştiren iki kavram, demokratik güçlerin birliği ile politik hareketin birliği, ya da tekleşmesi kavramlarıdır.

Bu iki alandaki birlik, bir bütünlük oluşturmalarına, içiçe olmalarına, birbirini etkileyen ve karşılıklı olarak güçlendiren özellikler taşımalarına karşın; birbiriyle özdeşmişçesine ele alınamazlar ve ele alınmamalıdırlar da. Koşullar, bazan bir alandaki birliğin çözüme ulaşmasını, diğer alandaki birliğin sağlanması için zorunlu bir adım, hatta bir anlamda ön koşul durumuna getirebilir. Özellikle böyle durumlarda bu iki kavramın birbirine hiç karıştırılmaması gerekir.

İçine girilen ve sağa kayış olarak nitelendirilen süreçte, işçi sınıfı politik hareketinin güçlendirilmesi mutlak bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır. Bilimsel sosyalist platform üzerinde olan her kuruluş ve kişi bu zorunluluğun gereklerini yerine getirmekle yükümlüdür. Politik hareketin birliği sorununun çözümüne yaklaşım, ister bir hareketin tek ve egemen, sürükleyici bir güç olarak diğerlerini toparlaması ve böylece tekleşerek güçlenmesi şeklinde olsun; isterse ilkeleri esas alarak ve bu ilkelerden hiçbir ödün vermeden, işçi sınıfı bilimsel sosyalist partilerine özgü nitelikleri titizlikle koruyan bir temelde birleşmek suretiyle tekleşip güçlenmesi şeklinde olsun; her iki durumda da, sonuçta işçi sınıfı politik hareketinin güçlenmesi, etkinleşmesi, kitlelerin devrimci mücadelesine önderlik edebilmesi koşullarını ve özelliklerini kazanması olacaktır.

Birlik sorununa böyle bakmak gerekir. Aksi halde, TİP Genel Başkanı Behice Boran'ın dediği gibi, birliği iyice biçimsel bir formüle dönüştüren, bu formülle herşeyin çözülebileceğini varsayan "sihirli bir değnek" ortaya çıkar. Politik hareketin birliği, çok önemlidir, gündemin baş maddesidir. Ama içine girilen dönemin işçi sınıfımızın politik hareketine yüklediği temel görevlere ilişkin doğru saptamaları yapmadan, acele, gelişi güzel ve telaşlı bir birlik bekleyişi, hangi şekillerde ve yollardan gerçekleşirse gerçekleşsin, birlikten beklenilen işlevin yerine getirilmesinde aksamalara, gecikmelere yol açacaktır.

Bugün için yapılması gereken, bilimsel sosyalist hareketin bir bütün olarak görevlerini, sorunlarını ve bu sorunların çözümünü doğru olarak ele almaktır. Bilimsel sosyalist platformun üzerinde olanlar, taraftarlarını tatmin edecek izahlarla ve böylece yeni yönelişlere girerek, görev ve sorumluluklarını gözden uzaklaştırmaya çalışmamalıdırlar. Böyle bir anlayışla yola çıkmamak, politik hareketin güçlenmesini esas almak ve bu anlamda ilkeler temeli üzerinde birliği sağlamak yerine, ilkesizliğe ve faydacılığa yönelmek demektir.

Öte yandan böylesi tarihsel bir görevle karşı karşıya olanların, yalnız kendi kendilerini kurtarıcı, sorunları sadece kendi dışındaki aksaklıklara bağlayıcı tutumları, sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarını yerine getirmeye yetmeyecektir. Böyle bir tutum, gerçekten birliği gerçekleştirmenin yolunu açmaz. Bu nedenle, birlik sorununun çözümünü ararken, tek başına kendisinin ve kadrolarının beklentilerini yerine getirmeyi değil, işçi sınıfının ve onun sınıf hareketinin her alandaki ihtiyaçlarını ve beklentilerini kucaklamayı esas alan bir sorumluluğun ve görev anlayışının içerisine girmek gerekir.

İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partilerinin güçlerini artırma görevleri ne zaman gündemlerinin baş konusu haline gelmişse, bu konuyu ele alış biçimi, partinin dar anlamdaki özgün sorunlarını çözmek olmamıştır. Bu görevden, Partinin devrimci mücadeleye önderlik edebilecek niteliğe ve güce kavuşturulması anlaşılmıştır.

İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partileri açısından, her zaman belirli eksiklikleri düzeltmek, tamamlamak, daha ileri görevlerin üstesinden gelmek mümkündür ve böyle de olmaktadır. Oysa içinde bulunduğumuz öznel ve nesnel koşullar bakımından durum yalnızca bununla sınırlandırılamaz. Yaşamsal önem taşıyan sorun, işçi sınıfı politik hareketinin kitlelere öncülük etme, kitleleri yönlendirme, kısacası onların önderi durumuna gelebilmesi sorunudur. Sorunu böyle ele almamak, çözüm yollarını bu hedefe ulaşmak üzere aramamak, açıkça işi "idare" etmek, daha önemlisi asıl çözümün yolunu gözardı etmek anlamına gelecektir.

Bugün için kitlelerin devrimci mücadele sürecine katılmalarında önem kazanan etken, öznel etmendir. Başka bir deyişle, bilimsel sosyalist hareketin, kitlelerin devrimci yönelişlerine önderlik edebilecek duruma gelmesidir. Birlik sorununun bu denli önem kazanması da bundan ileri gelmektedir. Kitlelerdeki nesnel gelişmeyi çok iyi değerlendirmek gerekir ama, bu,öznel etmenin rolünü ve bu rolün gerçekleşmesi halinde katedilecek mesafenin büyüklüğünü yadsımayı asla gerektirmez.

Seçim sonuçları, bugün gelinen noktada, bilimsel sosyalist platform üzerinde olan herkesi, işçi sınıfının politik hareketinin güçlendirilmesi sorununu ciddi olarak değerlendirmeye yöneltmektedir. Bu konuda sorumluluk duyan herkes, sorunu, bilimsel sosyalist hareketin kitlelere önderlik niteliklerini kazanması yolunda, ve yalnızca işçi sınıfı mücadelesinin ihtiyaç ve sorunlarının bütünü çerçevesinde ele alabilirse, zaman ve koşulların önüne geçilebilir. Aksine bir tutum içerisine gireceklerin, kendileri için öngördükleri platformda kalabilme koşulları, öznel iddialarına rağmen ortadan kalkabilir. Bu nedenle bir bütün olarak işçi sınıfı politik hareketinin, kitlelere önderlik edebilme koşullarını bulmak arayışı içersine girmek; dar, grupçu hesaplardan uzaklaşmak gerekir. İşçi sınıfının politik hareketinin güçlenmesi görevi, ancak, bilimsel sosyalistliğin gereği olan böyle bir sorumluluk anlayışıyla yerine getirilebilir.

TİP MYK üyesi Kocabıyıkoğlu gözaltında tutuluyor

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu üyesi Neşet Kocabıyıkoğlu, 15 Ekim'den bu yana Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından gözaltında tutuluyor.

Türkiye İşçi Partisi merkez organı "Görev" Gazetesi'nin yazı işleri müdürlüğünü sürdüren Neşet Kocabıyıkoğlu, gazetenin 50. sayısında yayınlanan bir yazı gerekçe gösterilerek gözaltına alındı.

YÜRÜYÜŞ'ün de yazı işleri müdürü olan Kocabıyıkoğlu'nun gözaltına alınması, basın özgürlüğü ve tüm demokratik hak ve özgürlükler üzerinde estirilen tehdit havasının yeni bir sonucudur. Kocabıyıkoğlu, hakkındaki soruşturma için sadece bir yazı sözkonusu edildiği halde, sanki araştırılacak ve soruşturmaya eklenecek yeni bir unsur varmış gibi gözaltında tutulmaktadır. Oysa soruşturma konusu sadece bir yazıdır ve bu konuda, gözaltında tutmayı haklı gösterebilecek hiçbir gerekçe yoktur.

Bir kere daha belirtelim ki, anti-demokratik yasa maddeleri sıkıyönetim komutanlıklarına bazı yetkiler vermiş de olsa, bu yetkiler keyfi biçimde kullanılamaz. Bu yetkilerin keyfi biçimde kullanılması, demokratik hak ve özgürlükleri baskı altına alma amacının açığa vurulması, Anayasa'nın bu özgürlükler için koyduğu güvencelerin ayaklar altına alınması demektir.

Bu anti-demokratik ve o ölçüde de Anayasa dışı tutumlara karşı çıkmak, demokratik hak ve özgürlükleri savunmanın kaçınılmaz bir gereğidir.

Gericiliğin güç denemesi

Demirel: Herşey CHP Kurultayı'ndan sonra

Geniş tabanlı formülde görüş birliği

Gerici-faşist partilerin 14 Ekim seçimlerinden oylarını arttırarak çıkmaları, yeni bir hükümet sorununu gündeme getirdi. Cumhurbaşkanı, Ecevit hükümetinin istifasının ardından, Demirel'e hükümeti kurması için görev verdi.

Açıktır ki, yeni kurulacak bir hükümet gerici-faşist güçlerin, tekelci büyük sermayenin çıkarları doğrultusunda, AP'nin içinde yeraldığı bir hükümet olacaktır. Büyük bir olasılıkla da, AP azınlık hükümeti...

AP'nin kuracağı bir azınlık hükümetini MHP ve MSP destekleyeceklerini açıkladılar. MHP, AP azınlık hükümetini kayıtsız şartsız destekleyecek. Faşist parti beklentilerini AP'nin gerçekleştreceğini umuyor. Kendisinin doğrudan içinde olmadığı bir AP hükümeti döneminde de dilediği gibi çalışabilecek ve devlet kuruluşları içinde örgütlenebilecek olan MHP, "esnek" bir politika izleyerek, kitlelerden puan toplamaya çalışıyor. Demokrasi güçleri için MHP'nin hükümet sorununda aldığı bu konum önem taşıyor. MHP'nin bu konumu fırsat bilerek, kendini kollayan bir hükümet dönemindeki temize çıkma çabalarını engellemek güncelliğini yitirmeyecek bir görevdir.

MSP'nin desteği ise, AP'yi bugün en çok düşündüren konu özelliği taşıyor. Çünkü, kurulacak olan bir AP hükümeti, her şeyden önce erken seçime kadar işbaşında kalacaktır ve daha uzun dönemli bir hükümeti göze almamaktadır.

Zaten AP"nin hükümet kurmak için öne sürdüğü koşullar arasında erken seçim koşulu da

"GÜÇLÜ BİR İKTİDAR ALTERNATİFİ ARAYIŞINI SÜRDÜREN TEKELCİ SERMAYE ÇEVRELERİ, ŞU AŞAMADA 1980 EKİMİNDEKİ BİR ERKEN SEÇİM KOŞULUYLA AP AZINLIK HÜKÜMETİ ŞIKKINI DENEMEYİ YEĞLİYORLAR...

bulunuyor ve belki de, hazırlığı söylenen protokol içinde en çok önem taşıyan bu koşulun kabul edilmesi olacaktır. Demirel'in tutumu da erken seçim koşulu kabul edilmeksizin hükümet kurmaya yanaşmamak yönündedir. Ancak bu konudabir uzlaşma zemini bulunması mümkündür.

AP'nin bir başka bekleyiş nedenini de CHP Olağanüstü Kurultayı olarak görmek mümkün. AP, CHP kurultayından önce hükümet kurmamakla Ecevit'i her bakımdan güç duruma düşürmeyi hesaplamaktadır. Kurultay'a AP' nin hükümet kurmadığı koşullarda gitmek, CHP'nin ne hükümet, ne de muhalefet olamadığı koşullar demektir ki, bu belirsizlik ortamı CHP Genel Yönetim Kurulu'nun ve Ecevit'in aleyhine işleyen bir durumdur. AP Kurultay'dan zayıflayarak çıkmış bir CHP görmek istemektedir.

Tekelci büyük burjuvazi, bir azınlık AP hükümetini hiçbir zaman köklü bir çözüm olarak görmemektedir. Tekelci burjuvazinin sorunlarını çözümleyecek hükümet seçeneklerinden biri geniş tabanlı bir hükümettir. Ayrıca, tek başına hükümet olacak çoğunluğa sahip olma şansı olan AP için erken seçim koşullarının hazırlanması da güçlü bir başka seçeneğin yollarını açabilir.

Gerici-faşist partiler seçimlerde tabanlarını harekete geçirmeyi başarmışlardır ve bugün insiyatifi büyükölçüde ellerinde bulunduruyorlar. Bu insiyatifi çeşitli biçimlerde kullanmaları mümkündür. Onların bu insiyatifi kullanmalarını engellemek, demokratik hak ve özgürlüklere yöneltecekleri tehditleri geri çevirmek anti-faşist güçlerin elindedir. İlerici-demokratik güçler bu güce sahiptirler ve kurulacak geniş birliktelikler, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin sola, sosyalizme yönelmelerini, demokrasiye sahip çıkmalarını sağlayabilirler. Güncel görev, gericiliğin atacağı adımların, tekelci büyük burjuvazinin tertiplerini boşa çıkaracak güçlü birliktelikleri oluşturmaktır.

gündemin başında

Alternatif sorunu

14 Ekim seçimlerinden sonra ortaya çıkan hükümet sorununun, hangi biçim altında olursa olsun, daha sağda, daha gerici bir iktidar biçimine geçiş yönünde çözümleneceği, artık bütün verileriyle ortaya çıkmış durumdadır.

Bu gelişme, yalnızca, hükümet sorununun çözümünde gerici-faşist partilerin daha büyük söz sahibi olmaları olgusuyla bağlantılı değildir. Yeni bir hükümette yeniden söz sahibi olabilecek CHP'nin de, bugüne kadar ki çizgisini sürdürerek, çıkış yolunu daha sağ politikalarda, gericiliğe verilecek yeni ödünlerde aradığı görülmektedir. CHP yönetiminin, özellikle sol güçlerle her türlü işbirliğini reddeden, anti-komünizme dayalı düşmanlık politikasını keskinleştirme eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır.

Daha sağ, daha gerici iktidar biçimlerine geçiş yönündeki bu eğilim karşısında en önemli sorun, emekçi kitlelerin anti-faşist mücadelenin başarısına olan inancını güçlü tutmak, yılgınlığa ve bezginliğe geçit vermemektir. Gericiliğe ve faşist tehlikeye, tekellerin ekonomik ve politik saldırılarına karşı mücadelenin kitleselliğinde yeni bir düşüş, gerici-faşist tertiplere daha da güç katacaktır. Oysa güçler dengesindeki gerici-faşist güçler lehine olan son gelişmeleri durdurup tersine çevirmek, günün en ivedi görevidir.

İşçi ve emekçi kitleleri anti-faşist mücadelenin saflarında kararlı olarak tutup bu safları daha da genişletebilmenin yolu ise, çıkış yolunu emekçi kitlelere somut alternatiflerle gösterebilmekten, onları bu alternatiflere kazanmaktan geçer. Antifaşist mücadeleyi böylesi somut alternatiflerle geliştirip, güçlendirmek ise, tüm demokratik güçlerin, özellikle sol güçlerin görevidir.

Ama bugün, gerici-faşist güçlerin karşısında yer alan ve tekellerin saldırısına karşı yaşam düzeyini korumanın yollarını arayan geniş kitlelerin beklediği en somut alternatif, demokrasi saflarının birliğinin yolunu ve bu birliğin yenilmez gücünü somutlayan bir mücadele platformudur. Böylesi bir platformun nesnel olarak varlığı emekçi kitlelere gösterilebildikçe ve bu platform üzerinde somut adımlar atılabildikçe, emekçi kitleleri anti-faşist mücadeleye kazanmada en önemli yol alınmış olacaktır.

Sol güçler, bugün atacakları her adımın, yarın sorumluluğunu taşıyacaklardır. İçine girdiğimiz dönemin sınavından yüz akıyla çıkabilmek, demokratik güçlerin önündeki görevleri şimdiden en doğru biçimde görebilmeye bağlıdır. Bu sınavdan, ama herşeyden önce kitleleri kazanma sınavından, sol güçleryanlarından en az fire vererek çıkmayı başarabilmelidirler. Bu da, demokratik güçlerin en geniş iş ve eylem birliği platformunda doğru ilkelerde birleşmekten geçmektedir.

•mehmet aközer

Türkiye İşçi Partisi MYK açıklaması

"Çetin dönem güçlerin birliğiyle aşılacak"

14 Ekim sonuçlarını ve bu sonuçların yol açtığı yeni politik durumu değerlendiren Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu 25 Ekim günü bir açıklama yayınladı. Açıklamada şöyle dendi:

SAĞA KAYIŞ VE MHP'NİN SERGİLENMESİNİN ÖNEMİ ORTAYA ÇIKMIŞTIR

"14 Ekim seçimlerinin sonuçları toplumumuzda bir sağa kayışı göstermektedir. CHP büyük oy yitirmiş, AP ise seçimden kendisinin beklediğinden de daha kazançlı çıkmıştır.

"Ancak, sağa kayış açık olmakla birlikte bu, sağ uca doğru yönelmiş değildir. Gerçekten, faşist MHP bu seçimde oylarını ancak iki ilde artırabilmiştir. Daha da önemlisi, MHP'nin 1977 seçimlerinde gösterdiği büyük sıçramadan sonra, oylarının büyüme hızında önemli düşmenin gözlenmekte oluşudur. Fakat bu seçimler de, tekelci büyük burjuvazinin en gerici, en saldırgan, en şoven kesimlerinin temsilcisi MHP'nin belirli bir etkinliği korumakta bulunduğunu göstermektedir. Yan kuruluşlarıyla birlikte saldırı ve cinayetlerin örgütleyicisi ve baş faili olan bu partinin geriletilmesi için, bu yanıyla birlikte, özellikle emperyalizm ve büyük tekelci burjuvaziyle somut bağlarının ve demagojik sloganlarla yüklü ekonomik programının kitleler önünde sergilenmesinin önemi kendini ortaya koymaktadır.

CHP'NİN YENİLGİSİNİN NEDENİ, İZLEDİĞİ POLİTİKADIR

"CHP'ye gelince, kitlelerin bu kadar kısa sürede ve bu ölçüde ondan yüz çevirmesi, daha önceden devralınan ve devam eden ekonomik sorunların ağırlığı, beceriksizlik ve iktidar olmanın doğal yıpratması gibi, CHP yönetiminin ve yandaşlarının ileri sürmeye çalıştığı sözde gerekçelerle açıklanamaz. Bu kesin yenilginin gerçek nedeni, CHP iktidarının ona oy verip iktidar kılan kitlelerin beklentilerine tamamen ters bir politika izlemiş olmasıdır. CHP yönetimi bilinçli bir tercihle, emperyalizm ve büyük tekelci burjuvaziyle uzlaşma yolunu tutmuş, kitleler ve onların CHP solunda yer alan örgüt ve temsilcileriyle bağlarını giderek tümden koparma sonucu tam bir teslimiyete sürüklenmiştir. Ayrıca ikinci bir iktidar odağı durumuna gelen gizli, açık faşist terör yuvalarını kurutmaya yönelik olarak, görüntülerin ötesinde etkin önlemler almamıştır. Bu politikasıyla CHP, daha baştan yenik düşmüş bulunuyordu; oylar bunu tescil etmiştir.

SOL OYLAR KİTLELERDEKİ BİRİKİME GÖRE SINIRLI DÜZEYDE KALMIŞTIR

"CHP'nin solunda seçimlere katılan sol, sosyalist partiler ve bağımsızların aldıkları oylar ise, varolan birikime göre sınırlı düzeyde kalmıştır. Partimizin oyları da bu çerçeveyi aşamamıştır. CHP ve solunun bu durumu, genellikle demokratik güçlerin ve özel olarak da bilimsel sosyalizmin, bu seçimlerde başarısız olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, partimiz dışındaki sol çevrelerin hemen istisnasız olarak, daha önceden başlayıp 1977 seçimlerinde doruk noktasına varan CHP'ye adeta bir işçi sınıfı partisi fonksiyonu yüklemeleri, böylece kitlelerde, tüm sorunlarının CHP eliyle çözüme kavuşabileceği inancının yerleştirilmesi ve sonuç olarak CHP'nin umutları gerçekleştiremeyişini CHP'yle birlikte genellikle solun başarısızlığı olarak kabul edilmesine yol açılmış olması, önemli etkendir. Bununla birlikte, bilimsel sosyalistler olarak 'bugün daha iyi bir yaşam, yarın daha güzel bir dünya' diye formüle edilen somut önerilerimizin ve faşizmle örgütlü, disiplinli, kararlı bir mücadeleyi ancak bilimsel sosyalist örgütün başarabileceğini anlatma ve özümsetme, kısacası bilimsel sosyalist alternatif mesajımızın kitlelere iletilmesinde yeterli başarı sağlanamamış olması da bu sonucun ortaya çıkmasında önemli rol oynamıştır. Kitleler, beklentilerini gerçekten karşılayabilecek ve sorunlarını çözüme kavuşturacak olan bilimsel sosyalist alternatif yerine, kısa süre önce denedikleri ve sorunlarının daha da ağırlaşmasından başka sonuç vermemiş olan daha sağ bir tercihe, AP'ye yeniden yönelmişlerdir.

"Genel olarak önemsiz denecek ölçüde sınırlı da olsa, CHP solundaki parti ve bağımsızlara verilen oyların kendi aralarında karşılaştırılmalı olarak değerlendirilmesi, nitelik farklarının belirtilmesi, gerçek ağırlıklarının saptanması gibi konulara, bugün içine girilen ortamın ve onun giderek daha ivedi kıldığı görevlerin bilincinde olarak burada ayrıca değinilmemektedir. Bu konuda, Partimizin dikkati çekeceği noktalar bulunmakla birlikte seçime katılan kimi sol çevreler arasında oyların gerçek kimliği adına başlatılan ve sağlıksız olarak gelişen tartışmalar da, bu konuya girmemekteki isabeti bir kez daha ortaya koymaktadır.

"Bu seçimler, CHP solunda yer alan partilerden SDP'nin durumu ve konumunun dikkatle izlenmesi gereğini göstermiştir. Asgari örgütlülüğü bulunduğu dahi kuşkulu olan, fakat seçime katılan bu partinin bilimsel sosyalistlerce önceden beri bilinen antikomünist ve antisovyetik tutumu bu seçimlerde daha da belirgin olarak ortaya çıkmıştır. Bir örgütsel çalışmanın sonucu olmaksızın ve bu antikomünist tutumu bilinçle değerlendirmeksizin verilmiş de olsa, son seçimlerde aldığı oylarla SDP, işçi sınıfı bilimsel sosyalist hareketini önleme veya saptırma, kitleleri aldatma ve oyalama konularında burjuvaziye yeni bir seçenek sunmaktadır. Bundan dolayı dikkatle izlenip ideolojik ve politik olarak yenilgiye uğratılması, önümüzdeki dönemin önemli gündem maddelerinden biri olacaktır.

İÇİNE GİRİLEN DÖNEM ÇETİN BİR DÖNEM OLACAKTIR

"İçine girilen dönemin daha çetin olacağı kuşkusuzdur. Erken seçimli veya seçimsiz "ara rejim" hükümeti, yeni bir "MC" veya AP hükümeti olsun, yahut başka seçenekler bulunsun, tüm bu olasılıklar yeni oluşacak iktidar döneminde kitlelerin ekonomik, sosyal ve politik koşullarının, ivedi çözüm bekleyen sorunlarının daha da ağırlaşacağı, bu arada yasal şiddetin daha artacağı, anti-demokratik uygulamaların daha yaygınlaştırılıp derinleştirileceği, belli kimi iktidar seçeneklerine olanak hazırlamak ve sürdürmek, kitlelerin direncini kırmak için yasadışı şiddetin daha da yoğunlaştırılarak sürdürüleceği bir döneme girilmektedir.

"ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEM ÇETİN GEÇECEKTİR; DAHA ZOR KOŞULLAR ORTAYA ÇIKACAKTIR. ANCAK, SON OLARAK SEÇİM KAMPANYASI BOYUNCA PARTİMİZİN DEFALARCA ALTINI ÇİZDİĞİ GİBİ, BEZGİNLİĞE YILGINLIĞA YER YOKTUR. ARTIK KİTLELER İSTENİLDİĞİ GİBİ ALDATILIP OYALANMAYA BASKI VE ŞİDDETLE BEKLENTİ VE İSTEMLERİNİN İSTENİLDİĞİ KADAR ERTELENMESİNE RISA GÖSTERMEYECEK BİR DÜZEYE ERİŞMİŞTİR. VE EN GENİŞ ANLAMIYLA DEMOKRATİK VE BUNUN İÇİNDE ÖNCÜ YERİNİ ALMIŞ BİÇİMDE BİLİMSEL SOSYALİST BİRİKİM AZIMSANMAYACAK ÖLÇÜDEDİR.

"Aslında çözümsüz olan Türkiye değil, emperyalizme bağımlı geri kapitalist düzen ve onun egemen sınıfı büyük tekelci burjuvazi ve büyük toprak ağalarıdır. Sorunlar yapısaldır ve bir burjuva partisi eliyle, bir burjuva iktidarı eliyle çözümü olanaksızdır. Dayatan sorunlar karşısında sınıfsal tercihi belli iktidar, kendisini destekleyenler de içinde olmak üzere, kitleleri en geniş biçimde karşısına almaya mahkumdur. Giderek daha ağırlaşacak sorunların doğuracağı geniş memnuniyetsizlik karşısında yasal ve yasadışı şiddete daha büyük bir hızla başvurulmak istenecektir.

DEMOKRATİK MEVZİLERİN KORUNMASI DAHA BÜYÜK YAŞAMSAL ÖNEM KAZANMIŞTIR

Bu durumda, saldırının püskürtülmesi, kazanılmış demokratik mevzilerin korunması ve olabildiği ölçüde ilerletilmesi, demokratik güçler için daha da büyük, yaşamsal önem taşımaktadır. Partimiz, seçimlerin sağladığı olanakları sosyalistçe değerlendirerek, gerek Türkiye İşçi Partisi'nin niteliklerinin geniş kitlelerce kavranmasında, gerek burjuvazinin ideolojik bir saldırı alanı olan antikomünist önyargıların kırılması doğrultusunda önemli adımlar atmış ve demokrasi mücadelesinde küçümsenmeyecek kazanımlar sağlamıştır. Önümüzdeki dönemde bu ve benzeri kazanımların korunması ve geliştirilmesi, bunun için tüm demokratik güçlerin iş ve eylem birliği ve bunu sağlamada bir kaldıraç görevi görebilecek olan bilimsel sosyalist hareketin tekleşmesi sorunu, daha ivedileşmiş olarak gündemdedir.

"Tabanı ve destekleyicisi kitleler açısından demokratik güçler arasında önemli yeri olması gereken CHP'nin ise, bugününü olduğu gibi yarınını da iktidar veya muhalefette olmak değil, bugüne kadar izlediği, emperyalizm ve büyük sermaye ile uzlaşıcı ve teslimiyetçi politikayı terkedip etmemesi belirleyecektir. Bu gerçeği yakından görme durumundaki tabanının da ağırlığını koymasıyla olağanüstü kurultayın bu doğrultuda bir fırsat olarak değerlendirilme olasılığını veya aynı politikanın yürütülmesine devam mı edileceğini yakın günler gösterecektir. Sonuç ne olursa olsun tabanının, destekçisi kitlelerin ve en geniş demokratik kamuoyunun, bu uzlaşmacı teslimiyetçi politikasını terk konusundaki baskısı, CHP yönetimini zorlayacaktır. Ve CHP bugünkü politikasını terkettiği ölçüde tabanının ve destekçisi kitlelerin çıkar ve istemlerine uygun olarak demokratik güçler arasındaki yerini alacaktır. Veya bugün iktidar veya muhalefette olmasına bağlı olmaksızın sahip olduğu etkinliği de giderek yitirmeye doğru gidecektir.

ÇETİN DÖNEM GÜÇLERİN BİRLİĞİYLE AŞILACAKTIR

"CHP solunda ise, dar grupçu hesaplara kapılmaksızın en geniş birlik ve birliktelikleri sağlama konusunda Parti'mizin baştanberi savunduğu ilkeli, tutarlı tutum ve davranışlara yönelme gereği, içine girilen çetin dönemde bir kez daha ivedi ve gerekli olmaktadır. Zaman, ilkesizliğin sürdürülmesi değil, ilkeli ve tutarlı politikanın yaşama geçirilmesi zamanıdır. Kurulumuz işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olmanın bilinciyle ve gerekleri uyarınca, seçim sonuçlarının değerlendirilmesi ve bunun önümüze koyduğu öncelikli görevlere ilişkin olarak tüm örgüt birimlerinde konuyu en geniş biçimde tartışmaya açmış bulunmaktadır. Bu tartışmanın, önümüzdeki sorun ve görevlerin birlikte saptanarak elbirliğiyle üstesinden gelinmesinde ve daha etkin ve başarılı kılınması yolunda Partimize yeni olanaklar sağlayacağı kuşkusuzdur.

"Önümüzdeki dönem çetin geçecektir; daha zor koşullar ortaya çıkacaktır. Ancak, son olarak seçim kampanyası boyunca Partimizin defalarca altını çizdiği gibi, bezginliğe, yılgınlığa yer yoktur. Artık kitleler istenildiği gibi aldatılıp oyalanmaya, baskı ve şiddetle beklenti ve istemlerini isnetildiği kadar ertelenmesine rıza göstermeyecek bir düzeye erişmiştir. Ve en geniş anlamıyla demokratik ve bunun içinde öncü yerini almış biçimde bilimsel sosyalist birikim azımsanmayacak ölçüdedir. Örgütlü birleşik bir halkı hiçbir kuvvetin yenemeyeceği gerçeğinden hareketle güçler birleştirildiği ölçüde, anti-demokratik zor ve baskıları püskürtüp altedebilecek durumdadır.

"Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olarak Partimiz, Türkiye İşçi Partisi, bu açıklamada bir kez daha dikkat çekilen tüm konularda görev ve sorumluluğunun bilincindedir ve bu bilinçle zor, ama o oranda onurlu mücadelesini sürdürecektir.

Emekçiler faşistlerden hesap sormayı unutmayacak

MHP örgütü cinayetlerle büyüyor

MHP 14 Ekim seçimlerinden oy oranını ve mutlak oy sayısını koruyarak çıktı. İlerici-demokratik güçlerin yoğun açığa vurma kampanyası 14 Ekim seçimlerinin sonuçlarına yansıyamadı. Kanlı, iğrenci yüzü MHP'ye oy veren seçmen kitlesi önünde açığa çıkartılamadı.

Şimdi bu parti faşist niteliğini iyiden iyiye gözden saklayarak kendini daha fazla meşrulaştırmaya çalışıyor. Olası bir AP azınlık hükümetini şartsız destekleyeceğini açıklayarak, ne menem uyumlu, yapıcı, esnek bir parti olduğu görüntüsünü yayma çabasında! MHP ve Başbuğu biliyor ki, AP'nin hükümet olduğu bir dönemde gene hareket serbestisine sahip olacak, faşist çetelerini gene devlet kuruluşlarında kilit noktalarına yerleştirecek, faşist bir diktatörlük özlemlerini canlı tutacak.

İşte önümüzdeki dönem, MHP'nin aldığı seçim sonuçlarına bakılmaksızın (ya da bu sonuçlardan gerekli görevleri çıkartarak), MHP ve yan kuruluşlarına, faşist terör odaklarına karşı mücadele dönemi olacaktır. Demokratik güçlerin en geniş birliğini kurarak ve somut eylemlerle.

Birinci derecede önem taşıyan, hiç kuşkusuz MHP'nin ve yan kuruluşlarının kapatılması için mücadeleyi yükseltmektir. Bu mücadele bir yandan güçlü, kitlesel bir anti-faşist tepki örgütleyerek, öte yandan da MHP'nin suçlu, cinayet şebekesi bir parti olduğunu iyice açığa çıkartarak yapılmalıdır.

Bu görevin başarılması yolunda atılacak adımların güçlü dayanakları bulunuyor. MHP'nin karanlık örgüt yapısı içine birçok faşist katil gizlenmiştir. Birçok faşist katilin, cinayetlerde kullandıkları silahları, Genel Merkez'ine varana dek MHP binalarından aldıkları biliniyor. Dahası, MHP binalarının bu katiller için barınma, saklanma yeri olarak kullanıldığı tamamen açığa çıkmış durumda.

Yalnız bu kadar mı? MHP'nin terörist, yarı-askeri bir örgütlenmeye dayandığı ve parti kademelerinin bu örgütlenmenin bağlantı noktaları olduğu açığa çıkmıştır.

MHP'nin çeşitli örgüt kademelerinde görevli olup da faşist terör eylemlerinin faili olarak ele geçirilenler arasında özellikle ilçe kademesi yöneticilerinin belli başlı katliam ve saldırılardan sorumlu olarak yakalanması, bu gizli örgütlenmenin ipuçlarını vermektedir. Bu ilçe yöneticileri ve başlıca katliam ve silahlı saldırıların faili il ve Genel Merkez yöneticilerinin çoğunlukla Gençlik Kolları yöneticileri olmaları da, MHP ile ÜGD arasındaki geçiş mekanizmasını sergilemektedir.

MHP'nin eski İstanbul İl Başkanı Faik İçmeli ve il Gençlik Kolu Başkanı Kazım Ayaydın, silahlı baskın ve cinayet sanığı olarak bir çok kere gözaltına alındılar, tutuklandılar. İstanbul'da MHP'nin üst düzeydeki bu yöneticilerinin yanında, başta - gene İstanbul'un en önemli işçi merkezlerinden olan - Şişli ilçe örgütü olmak üzere Fatih, Zeytinburnu, Eyüp, Gaziosmanpaşa, Beşiktaş, Kadıköy, Bakırköy ilçe ve gençlik kolları yöneticileri sayısız terör eyleminin suçlusu olarak belirlendiler. Bunlar arasında Bakırköy İlçe Yönetim Kurulu bütün üyeleriyle silah ve patlayıcı madde bulundurma, yataklık etme suçlarından sanık olarak belirlendi ve bunun üzerine İstanbul Sıkıyönetim Savcılığı MHP hakkında suç duyurusunda bulundu.

İstanbul dışında, İzmir Menemen İlçe Başkanı Tahsin Tural ile ilçe yöneticileri Orhan Özmen, Ferruh Zincirci ve S. Ali Peker'i CHP'lokalini kurşunladıkları belirlendi.

Ankara İl Başkanı Muhlis Şensöz, Ankara İl Başkanvekili Selahattin Turna, Ankara İl Yönetim Kurulu üyesi Abdülkadir Erdil, Antalya İl Başkanı Kemal Bozkurt, İzmir İl Yönetim Kurulu'nun tamamı, İzmir İl Gençlik kolu başkanı Şerif Parlak ve eski İl Gençlik Kolu Başkanı Hayrettin Sarı, Urfa İl Gençlik Kolu Başkanı Yaşar Magat, İzmir İl Gençlik 2. Başkanı Halil Karacalı, Ağrı İl Gençlik Kolu Başkanı Kürşat Kaplan saldırı ve cinayet olaylarına doğrudan karıştıkları için suçlu bulundular, gözaltına alındılar, tutuklandılar, hüküm giydiler.

Adana Merkez İlçe Başkanı ve Kahramanmaraş katillerinin avukatı Adem Eroğlu, Akın Özdemir'in ve Cevat Yurdakul'un katilini azmettirmekten suçlu olarak halen tutuklu bulunuyor.

MHP Gençlik Kolları Genel Başkanı Ali Güngör, Gençlik Kolları Genel Yönetim Kurulu Üyesi Ali Halaman, milletvekili adayları Adnan Özdere ve Hasan Fehmi Boztepe, silahlı saldırıdan faşist sanıklara yataklığa, cinayetten silah bulundurmaya kadar birçok olayın faili olarak belirlendiler ve ele geçirildiler.

MHP'nin bütün kademeleriyle ülkemizdeki cinayet, toplu kırım, saldırı, silah taşıma, bomba yapımı gibi birçok suçun içinde olduğu verdiğimiz bu örneklerle bile çok açık olarak görünmektedir. Bu örnekler hükümetin, yargı organlarının bilgisindedir. Ne var ki, tepeden tırnağa cinayet örgütüne dönmüş bu parti hakkında hâlâ hiçbir işlem yapılmamaktadır. Ülkemizdeki bütün demokratik güçlerin, işçi sınıfının ve tüm emekçilerin milyonlarca ilerici, genç, kadın ve aydının ivedi anti-faşist istemlerinin başında MHP'nin ve yan kuruluşlarının kapatılması geliyor. Bu talep, 14 Ekim seçimlerinden sonra daha da öne çıkan bir taleptir. Bu karanlık örgütün yöneticileri hakkında derhal soruşturma açılması ve hepsinden teker teker hesap sorulması ilerici demokratik güçlerin birliğiyle gerçekleştirilecektir.

Kazım Ayaydın: MHP İstanbul Gençlik Kolu Başkanı ve 16 Mart katliamı sanıklarından

ECEVİT'İN TABANA SIRTINI DÖNME KURULTAYI

Ecevit: Kurultay'da yumuşak geçiş hazırlığı

Cumhuriyet Halk Partisi'nin 4-5 Ekim'de yapılacak olan Olağanüstü Kurultay'ı yaklaşırken Parti içi kanatlar arasındaki trafik de yoğunlaştı.

Ecevit'in, Kurultay'da Genel Başkan ve Genel Yönetim Kurulu için ayrı ayrı güven oylaması yapılsa da, ikincisi için verilen bir güvensizliği de kendine sayma konusundaki ısrarı geçtiğimiz hafta boyunca devam etti. Ecevit'in bu tutumu, Kurultay'da Parti merkez politikasına karşı yükselebilecek bütün eleştirileri yıldırma ve Kurultay'ı Parti politikasının tümüyle onaylanması için bir foruma dönüştürme kararlılığını yansıtıyordu.

Ne var ki Ecevit'in bu ısrarı Cuma günü çözüldü ve Genel Yönetim Kurulu topluca istifa etti. Bu karar, Kurultay'da Ecevit'le muhalefet arasındaki kutuplaşmayı yumuşatmayı ve Ecevit'in manevra alanını genişletmeyi amaçlıyordu.

Öte yandan CHP içindeki bütün muhalefet kanatlarının Kurultay'da işbirliği girişimleri yolunda önemli adımlar atıldı. Genel Yönetim Kurulu'na güvensizlik oyu verme noktasında odaklaşan işbirliği girişimlerinin, muhalefet adına ortak bir Genel Sekreter adayı çıkarılmasına kadar geliştirilebileceği de görülüyordu. Bununla birlikte, Parti içi kanatları temsil eden liderlerden hiçbirinin yeni GYK'da yer almama yolunu tercih etmesi, ağır basan olasılık olarak ortaya çıkmıştı. Parti içi hizip liderleri, Ecevit'in bundan sonraki politikasının da sorumluluğuna ortak olmayı düşünmüyorlardı.

Bu arada Ecevit'in, Parti tabanından yükselebilecek eleştirileri yine sağ politika doğrultusuna kanalize edebilecek "etkili bir ses" olarak Necdet Uğur'u ortaya çıkarması dikkatleri üzerine topladı. Necdet Uğur, hafta başında yaptığı bir yazılı açıklamayla, bir yandan Parti yönetiminin dokunulmaz olmadığının görüntüsünü verecek, diğer yandan da tabandan gelecek eleştirileri Parti'nin sağ politikasından uzağa çekmek için çeşitli gerekçeler öne sürüyordu.

CHP içinde kendisine "sol kanat" adını takan muhalefet grubunun da, Olağanüstü Kurultay'a, parti politikasına yönelik eleştirilerle değil, diğer hiziplerle kurulacak dengelerle hazırlandığı görülüyordu.

Kurultay öncesi gelişmeler, CHP merkez yönetiminin Kurultay'ı bundan sonraki politikası için "açık bono" amacıyla kullanma amacını açıklıkla ortaya koydu.

YORUM

Kurultay ne getirecek?

CHP Olağanüstü Kurultay'ı 4-5 Ekim tarihlerinde toplanıyor.

Bu Kurultay'ın gündemindeki başlıca konu, CHP'nin 14 Ekim seçimlerindeki yenilgisinin nedenlerini ortaya çıkarmak, Parti politikasıyla ilgili temel sonuçlara ulaşmaktır. Kurultay, ya CHP merkez yönetiminin bugüne kadar izlediği politikayı onaylayacak, ya da seçim yenilgisinin bu politikanın sonucu olduğunu belirleyecek, tabanın Parti politikasının değiştirilmesi yönündeki istemini ortaya koyacaktır.

CHP Genel Yönetim Kurulu'nun geçtiğimiz Cuma günü istifa etmesi, tabandan gelen değişim istemlerine karşı Ecevit yönetiminin katı bir kutuplaşmayı göze alamadığını göstermektedir. Ama CHP'nin yönetici kurullarının olduğu gibi kalması ya da bir değişime uğraması, ancak bu temel sorunun yanıtlanma biçimi açısından önem taşımaktadır.

Bu açıdan bakıldığında CHP örgütü, Olağanüstü Kurultay'a temel bir eksiklikle gitmektedir: CHP tabanının Parti merkez yönetiminin sağ politikasına karşı tepkilerini, demokratik-antifaşist istemlerini temsil edebilecek bir muhalefet hareketi örgüt içinde olgunlaşabilmiş değildir. Bu nedenle, Parti'nin yönetici kurullarında meydana gelebilecek değişiklikler politika değişikliklerine yönelme olanağı ciddi olarak görülememektedir.

CHP içinde kendisine "muhalefet" işlevi yükleyen gruplar arasında Kurultay öncesinde görülen işbirliği eğilimi ise, gerçekte parti içi muhalefet girişimlerinin bütünüyle politik nitelikten uzaklaşması, dolayısıyla sağ politikanın bir yedeğine dönüşmesi olasılığını yansıtmaktadır. Böylece, parti tabanındaki antifaşist demokrasi istemler bütünüyle rayından çıkarılarak umutsuzluğa dönüştürülebilecektir.

Gericiliğe ve faşist tehlikeye, tekellerin emekçi halkın yaşam düzeyine saldırma girişimlerine karşı tüm demokratik güçlerin işbirliği zorunluğu özellikle CHP'nin ilerici tabanı tarafından kavrandığı ölçüde, ancak bu umutsuzlukların önüne geçilebilecektir.

Tekelciler tartıştı

Sömürüyü nasıl katmerlemeli

İbrahim Bodur: Doların itici gücüne inanıyor

Geçtiğimiz hafta sonu İstanbul'da iki gün süreyle, "Kale Grubu" diye bilinen şirketlerden birinin 10. kuruluş yıldönümü nedeniyle düzenlenen 1. Türkiye Elektroteknik Sanayi Sempozyumu yapıldı. Sempozyumun "Türkiye" adını taşıma hakkını nereden aldığı bir yana, Türkiye Sanayiinin sorunlarını değil de, sanayicilerin sorunlarını tartışması şaşırtıcı olmadı. Gerçi, sempozyuma bilimsel bir görünüm kazandırmak , çok yönlü bir tartışma ortamı varmış izlenimini yaratmak için, özel girişimcilerin yanında bazı üniversite öğretim üyelerine de konuşmacılar arasında yer verilmiş. Ama, bunların danışmanlık ya da ortaklık türü bağlantılarla büyük sermaye çevreleriyle ilişkili oldukları gözlerden kaçmadı.

Sempozyum, Kale Grubu Şirketleri kurucusu ve İstanbul Sanayi Odası Meclis Başkanı İbrahim Bodur'un konuşmasıyla açıldı. Oturumu, her cümle başında Kayseri'li olduğunu vurgulayarak yeteneklerini kanıtlamaya çalışan Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar yönetiyordu. Yazar, konuşma yapmak üzere kürsüye gelen Bakan Ali Topuz'u, "kendisini fazlaca tanıtmaya gerek yok, zaten yeterince meşhur" diye sunarken, Bakanın "50'lerden sonra uygulanan yanlış politikalar yüzünden ülkede bugünkü enerji açmazının doğduğu" savını hemen yanıtlamayı da ihmal etmedi. Cümleleri arasında, izleyicilere alkışlama fırsatı vermek için uzun aralıklar bırakan Yazar, 20-30 yıl önceşi politikacı ve bilim adamlarının yurt ekonomisine katkılarının inkar edilemeyeceğini öne sürdü.

Ancak, Sempozyumun yıldızları ne Bodur, ne Topuz, ne de Yazar idi. Gerçek yıldızlar, Kale'nin lisansörü B. Alman Lindner Kuruluşları Başkanı Dr. Kurt Lindner ile Hamburg Üniversitesi öğretim üyesi Gökhan Bahşi idi.

50 yıllık girişimci olduğunu belirten Lindner, birinci gün verdiği tebliğde, Türkiye'nin ihracat sorunlarına değindi ve Türkiye' ye Yardım Konsorsiyumu Başkanı Aşağı Saksonya Eyaleti Maliye Bakanı Kiep'in yakın dostu olduğundan sözederek, Almanya'nın Türkiye'ye yardıma hazır olduğunu, ancak bunun Türkiye'de yabancı yatırımlar için daha güvenli bir ortam yaratması koşuluna bağlı olduğunu belirtti.

Gördüğü iltifat ve ihtimamdan herhalde kendisi de şaşkına dönen genç Bahşi ise, "dünya ekonomisindeki gelişmeler ve Türkiye" konulu bir tebliğ verdi. Gerçekten ilginç görüşleri olan Bahşi, örneğin enflasyonun çok basit bir çaresi olduğunu, İtalya'nın devalüasyon yaparak enflasyonist gidişi yavaşlattığını, Türkiye'nin de aynı yola başvurması gerektiğini belirtti. Ayrıca AET ile sorunları da önemli boyutlarda görmeyen Bahşi, isteklerimizin tek tek ve açıklıkla saptanarak AET'ye iletilmesiyle her şeyin çözümleneceğine inanıyor ve AET ülkelerindeki işçilerimizin zaten serbest dolaşım hakkı olduğunu söylüyordu!

Ülkenin sorunlarına derin vukufunu böylece ortaya koyan Bahşi, asıl söyleyeceklerini ikinci gündeki panelde dile getirdi. Özel sektör, kamu sektörü ve sendikaların toplumda üç kutbu oluşturduğu, devletin kamu sektöründen elini çekmesi ile karar sahasını geniş tutmasıyla kamu-özel çelişkisi kalmayacağını belirtti. Gerçekte, kamu yatırımlarına öncelik tanıyan IV. Plan'ın "yetersiz verilere dayandığı için" değiştirilmesi gerektiği, Sempozyum boyunca her fırsatta öne sürüldü. Sendikalar sorununun çözümü için ise Bahşi, Federal Almanya örneğini hatırlattı. Almanya'da bütün işçiler tek bir sendikada toplanmıştı ve bu sendika pek çok özel girişime yüksek oranlarda ortak idi.

Bahşi'nin bu savını kapanış konuşmasında Lindner de yürekten destekledi: "Biz Almanya'da dogmatik marksizmi ideolojik olarak yendik, toplumsal gerilimleri minimuma indirerek eski bir kehanetin yanlışlığını kanıtladık, bugün hiçbir Batı Alman işçisi, Doğu Almanya'daki komünist rejimde yaşamak istemez"sözleriyle antikomünizm şampiyonluğu yaparak, bu iki günlük yoğun çabanın gerçek hedefini ortaya koydu ve alkışlar arasında kürsüden indi.

Kutlamalar, Bodur'un, "toplumun itici gücü sanayicilerdir" sloganını içeren konuşması ve törenlerde yapılan harcamaların milyonları bulduğu dedikodularıyla bitti. Gerçekte, vapurla yapılan Boğaz turuna çağrılı olarak katılan duahan ve mevlidhanlar da Bodur'un bu dünyadaki işleri yoluna koyup öbür dünyayla ilgilenme fırsatını bulabildiğini kanıtlıyordu..

NOT...

Dün, bugün, yarın

"Dün dündür, bugün de bugün" mantığı, cümle kuruluşu itibariyle siyasal yaşamımıza Süleyman Demirel tarafından armağan edilmesine karşın, bu sözlerin metafizik felsefenin Aristo payına düşen mantik hurdalığını ifade etmekten öte yeni ve ilginç bir yanı var mıdır? Bu küfül mantığın gazına basacak olursak şöyle diyemez miyiz örneğin:

- Yarın da, yarındır!... A, A'dan başka bir şey değildir, gibi.

Oysa dün, biraz önceki gün, bugün biraz dün, yarın da biraz bugün değil midir? Yarın da biraz, daha sonraki gün olmayacak mıdır?...

Sorun Demirel'e kızıp yorganı yakmak olsaydı, "Demirel de, Demirel' den başka bir şey değildir" deyip işin içinden çıkmak mümkün olurdu...

12 Mart dönemlerini hatırlayalım. Hani o yaygın deyimle, "Demirel'in şapkasını alıp kaçtığı" günlerdi!... Hani Ecevit'in de, "bu bana karşı yapıldı" deyip, CHP Genel Sekreterliği'nden istifayı basıp ayrıldığı günlerdi!...

"Şapkasını alıp kaçan" Demirel daha sonra "bu sırrı mezara götüreceğim" diyecek, Ecevit de "meğer ben yanılmışım" hidayetine erecektir...

Peki o günlerde toplumun ilerici, demokrat, sol güçleri ne demiştir?

Başta DİSK, TÖS ve Dev-Genç olmak üzere 11 demokratik kitle örgütünün yayımladıkları bildiriler ve ortaklaşa düzenledikleri bir basın toplantısında, 12 Mart'ı selamladıklarını bugün kaç kişi hatırlamaktadır, ya da hatırlamak istemektedir?...

11 kitle örgütünün "güç ve eylem birliği" oluşturarak, o günlerde yaptıkları ' tahlil" ve "değerlendirme"leri bugün hatırlamak istemeyenler biraz acı olacak ama "dün dündür, bugün de bugün" mantığıyla beslenmiş olmuyorlar mı?...

Bazı kişileri afakanlar basacaktır ama 12 Mart öncesinde TİP'in "faşizme hayır" kampanyası açtığını kaç kişi hatırlayacaktır, hatırlamak isteyecektir bugün acaba? TİP'in 12 Mart değerlendirmesini kaç kişi anımsayacaktır?...

12 Mart'ın Başbakan Yardımcısı Sadi Koçaş, önceki yıl Milliyet'te yayınlanan hatıralarında çok iyi hatırlamaktadır oysa. Şöyle diyor Koçaş:

"- ...13 Mart günü de, TİP'in kapatılması için savcılık harekete geçti."

12 Mart Muhtırası verildikten sonra 24 saat sabredilemiyor. 13 Mart sabahı TİP'in kapatılması işlemlerine geçiliyor. Hatırlamak istemeyenler için belki iç açıcı değil ama gerçek de bu...

Sonra nelerin olduğunu hatırlamayan yok...

İşçi sınıfının politik örgütünün kapatılmasıyla ve hareketin sekteye uğratılmak istenmesiyle yaratılan karanlıkta en büyük darbe son hesaplaşmada işçi sınıfına vuruluyor. İlerici, demokrat, sol tüm güçler eziliyor giderek, ezildiler de...

Burjuvazinin en büyük kazancı ilerici, sol güçlerin bu dönemde dağınıklığa uğratılması değil midir? Hareketten kopmaları, hatta karşıt konumlara savrulmaları bu dönemde olmamış mıdır ilerici güçlerin.

Bugüne bakarken biraz dünü hatırlamak bunun için çok gerekli.

Daha sonra ne oluyor?

"Meğer ben yanılmışım" diyen Ecevit'in CHP'sinde ve verili koşullarda 1973'lerde toplumun ilerici dinamiğinin kendini göstermesi... Ama işçi sınıfının politik örgütü, bağımsız politikası zincir altındadır...

1973 seçimlerinden 5 Haziran 1977 seçimlerine geliyoruz. Emperyalizm ve iş ortağı tekelci sermaye güçlerinin kontrol ve denetimindeki CHP yönetimi miğferinde topluma dayatılan seçenek şudur:

"- Ya CHP, ya faşizm!..."

Eğer "dün dündür, bugün de bugün" mantığı geçerliyse hatırlamak biraz acı olacak.

TİP diyordu ki; "bu bir aldatmacadır, bu bir kandırmacadır, bu bir oyundur..."

TİP'in seçime katılma kararı, bırakın MC gericiliğini, bırakın CHP'yi, "sol" adına, "işçi sınıfı" adına ama sadece adına bir takım çevrelerde nasıl tepki görmüştü hatırlıyor musunuz?

- Hıyanet!...

CHP'liler de böyle söylemişti, onunla "iş ve güç birliği" edenler de...

12 Mart'ın selamlandığı tarihin üzerinden sadece 6 yıl kadar bir şey geçmişti oysa...

Ama o "dün dündür, bugün de bugün" mantığı yok mudur?...

11 "kıymetli devlet adamı" yaması ve emperyalist, tekelci sermaye politikalarının boyunduruğunda 22 ay sonra ulaşılan bugünkü sonuç, sadece 14 Ekim günüyle sınırlı olsa ve dün hatırlanmasa işler ne kadar kolay olacaktır değil mi?

Öte yandan, 14 Ekim sonucu,emekçi kitlelerin beklentilerine, "sol" yamalı CHP politika ve sürüklenişleriyle vurulmuş bir darbedir bir bakıma. Sermayenin CHP tamponuna kayıtlı ya da koşullu veya kayıtsız ve koşulsuz hangi dar grupsal politikalar, dolaylı-dolaysız hangi ilkesiz, faydacı siyasetler takılmıştır acaba?...

"Dün dündür, bugün de bugündür" değildir, olmamalıdır.

Her türlü politik ve ideolojik saldırı ve manevralara karşın toplumdaki bilimsel sosyalist birikim küçümsenmeyecek ölçüdedir bugün.

Çetin bir dönem başlıyor şimdi.

En geniş, en tutarlı ve ilkeli birliklerin oluşturulması ivedi ve güncel görev olarak en yakıcı biçimde gereğini duyururken dünün sorumlulukları, bugünün görevleri ve yarının hedefleri iyice bir kez daha gözden geçirilmelidir. Yarın bugünden kurulur, onun için de bugün bugün değildir, bugün nasıl dünün izlerini taşıyorsa ve yarın nasıl bugünün izlerini taşıyacaksa...

Ferhat Gün

"İŞ BANKASI SORUNU"

Koç grubu finansman

nered

Türkiye İş Bankası'nın iştirak ve yatıımları

GIDA - İÇKİ - TÜTÜN
Adapazarı Şeker Fabrikası T.A.Ş.
Amasya Şeker Fabrikası A.Ş.
İşbir Çarsancak Gıda Sanayii A.Ş.
Karadeniz Su Ürünleri Sanayii. "KAr-Su-SAN"
Kayısı Kurutma ve Pulp Fabrikası A.Ş. "KAY-KUR"
Yurtaş Yurt Ürünleri Sanayii ve Ticaret A.Ş.
Unilever İş Ticaret ve Sanayii Türk Ltd. Şti.
Kütahya Şeker Fabrikası A.Ş.
Muş Meyan Kökü Sanayii ve Ticaret A.Ş.
Pınar Süt Mamülleri Sanayii A.Ş.
Sista-Siirt Meyan Kökü Sanayii ve Ticaret
Türk Tuborg Bira ve Malt Sanayii A.Ş.
Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.
Balıksan Balık İşleme Sanayii ve Ticaret A.Ş.

PAZARLAMA
Cam Pazarlama A.Ş.

TAŞ - TOPRAK SANAYİİ
Paşabahçe cam Sanayii A.Ş.
Trakya Cam Sanayii A.Ş.
Upaş Uşak Elektro Porselen A.Ş.
Sinop Cam Sanayii A.Ş.
Güney Cam Sanayii A.Ş.
Cam Pazarlama A.Ş.
Bursa Otocam Sanayi A.Ş.
İstanbul Porselen Sanayii
Anadolu Cam Sanayii A.Ş.
Aslan Çimento A.Ş.
Afyon Çimento Sanayii T.A.Ş.
Söğüt Seramik Sanayii A.Ş.
Topkapı Şişe Sanayii
Türkiye Çimento Sanayii T.A.Ş.
Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.
Söğüt Seramik Sanayii A.Ş.
Teknik Cam Sanayii A.Ş.
Ankara Çimento Sanayii T.A.Ş.
Cam Elyaf Sanayii A.Ş.
Çayırova Cam Sanayii
İzmir Çimento Fabrikaları T.A.Ş.
Kilsan Kil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Konya Çimento Sanayii A.Ş.
Kütahya Porselen Sanayii A.Ş.

TEKSTİL SANAYİİ
Göveçlik İplik Sanayii ve Ticaret A.Ş.
İpekiş Mensucat T.A.Ş.
Ceysan Ceyhan Dokuma Sanayii A.Ş.
Ak-Al Tekstil Sanayii A.Ş.
Dinarsu İmalat ve Ticaret T.A.Ş.
Trakya İplik Sanayii
Me-Pa Mensucat Endüstri ve Pazarlama A.Ş.
Polylen Sentetik İplik Sanayii A.Ş.
Karaman İplik ve Pamuk Mensucat Sanayii
Antalya Pamuklu Dokuma Sanayii T.A.Ş.
Balıkesir Pamuklu Dokuma Sanayii T.A.Ş.
Bergama Pamuk İpliği ve Dokuma Sanayii T.A.Ş.
Kazlı Deri Sanayii ve Ticaret A.Ş.
Keban Holding ve Ortakları Ağın Dericilik San. A.Ş.
Ödemiş Tekstil Ticaret ve Sanayii A.Ş.
Mensa Mensucat Sanayii ve Ticaret A.Ş.
Manisa Pamuklu Mensucat A.Ş.
Tisaş Trakya İplik Pazarlama A.Ş.

MADEN SANAYİİ
Ereğli Demir-Çelik Fabrikaları T.A.Ş.
Karadeniz Bakır İşletmeleri

KİMYA SANAYİİ
Çukurova Kimya Endüstrisi A.Ş.
Akdeniz Gübre Sanayii A.Ş.
Aksa Akrilik Kimya Sanayii A.Ş.
Ege Gübre Sanayii A.Ş.
Koruma Tarım İlaçları A.Ş.
Soda Sanayi A.Ş.
Lever Brothers (Türkiye) Sanayi ve Ticaret

LASTİK SANAYİİ
Türk Pirelli Lastikleri A.Ş.

PLASTİK SANAYİİ
Keban Holding ve Ortakları Plastik Sanayii A.Ş.
Petaş Plastik Endüstri ve Ticaret A.Ş.
Durpaş Plastik Ambalaj Sanayii A.Ş.

DEMİR - MADEN VE MAKİNE
Asil Çelik Sanayii ve Ticaret A.Ş.
Ferro Döküm Sanayii ve Ticaret A.Ş.
"Rabak" Elektrolitik Bakır ve Mamulleri A.Ş.
Watt Elektromekanik Cihazlar ve Motor Sanayii A.Ş.
Ditaş Doğan Yedek Parça İmalat ve Teknik A.Ş.
Tofaş Türk Otomobil Fabrikaları A.Ş.
Çelik Halat ve Tel Sanayii A.Ş.
Türk General Elektrik Endüstrisi
Presiz Metal İmalat Sanayii A.Ş.
Tezsan Takım Tezgahları Sanayii ve Ticaret A.Ş.
Nasaş Alüminyum Sanayii ve Ticaret A.Ş.
"Omtaş" otomotiv Transmisyon Aksamı Sanayii ve Ticaret. A.Ş.
Madeni İnşaat İşleri T.A.Ş.
İzmir Metalürji Fabrikası T.A.Ş.

BANKACILIK
Denizcilik Bankası Deniz Nakliyatı T.A.Ş.
T.C. Merkez Bankası
Türkiye Halk Bankası A.Ş.
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
Türk Ticaret Bankası A.Ş.
Denizcilik Bankası T.A.O.
İşçi Kredi Bankası A.Ş.
Osmanlı Bankası
Türkiye Maden Bankası
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.
Sınai Yatırım ve Kredi Bankası A.O.
Türkiye Emlak Kredi Bankası A.O.
Arap Türk Bankası A.Ş.
Denizli İktisat Bankası T.A.Ş.

ELEKTRİK
Çukurova Elektrik A.Ş.
General Elektrik T.A.O.
Çimtaş Kablo Sanayii A.Ş.
Elektrik Teçhizatı İmalatı Tesisatı A.Ş.
Vatpa Sanayii ve Ticaret Pazarlama A.Ş.

SİGORTA
Milli Reasürans T.A.Ş.
Destek Deasürans T.A.Ş.
Ankara Anonim Türk Sigorta Şirketi
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi

KAĞIT
Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş.
Bikson Bilecik Kağıt Sanayii ve Ticaret A.Ş.

AMBALAJ
Rastaş Reform Ambalaj Sanayii ve Ticaret A.Ş.

TURİZM
Edirne Turizm ve Endüstri T.A.Ş.
Altınyunus Çeşme Turistik Tesisleri A.Ş.
Türk Alman Turizm A.Ş.
Taksim Otelcilik A.Ş.

DİĞER
Yatırım Finansman A.Ş.
D.B. Deniz Nakliyatı T.A.O.
National Mukayyıt Kasa A.Ş.
Gıda ve İhtiyaç Maddeleri T.A.Ş. "GİMA"
Yatırımlar Holding A.Ş.
Tofaş Oto Ticaret A.Ş.
Keban Holding A.Ş.
Paşabahçe Ticaret Limited Şirketi
Türkiye Petrolleri A.O.
Hizmet İşleri Limited Şirketi
Umumi Mağazalar T.A.Ş.
Temsa Temizlik Maddeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Türk Pirelli Ticaret A.Ş.
Derya Dış Ticaret A.Ş.
İstanbul Segman Sanayii ve Ticaret A.Ş.
Kültür Yayınları İş-Türk Limited Şirketi

Türkiye'nin en büyük mali gruplarından birini oluşturan Türkiye İş Bankası'nın sermaye artırımı konusu, geçtiğimiz hafta kamuoyunun uzun süre ilgilendirdi ve sermaye artırımı önerisinin, Banka'nın Perşembe günkü Genel Kurulu'nda reddedilmesi üzerine şimdilik kapandı.

İş Bankası'nın sarmeya artırımı konusunun bu ölçüde güncelleşmesi, Türkiye'de tekellerin banka sermayesi ile ilişkilerini yeniden önemli ölçüde gündeme getirdi. Türkiye'nin en büyük tekelci gruplarının, başlıca finansman darlıklarını gidermek amacıyla bankalarla kurduğu ilişkilerinin girdiği tıkanıklıklar, ekonomik bunalımın emekçi kitlelerin sırtına yüklenmesi girişimlerini daha da kamçılıyordu. Türkiye İş Bankası'nın sermaye artırımı üzerine koparılan fırtınalar, bu nedenle, emekçi halkın yaşam düzeyi üzerinde dolaşan "kara bulut"ların daha da yoğunlaşmasının bir habercisi oldu.

ECEVİT HÜKÜMETİNİN YETKİ YASASI

Ecevit ağırlıklı hükümetin, Yetki Yasası'na dayanarak çıkardığı Bankalar Yasası'nın çeşitli maddelerine değişiklik getiren Kararnamesi ile Bankaların, sermayesinin yüzde 20'sine sahip olduğu kuruluşların tümüne açabilecekleri krediler, o bankanın sermaye ve yedek akçeleri toplamının yüzde 20'si ile sınırlandırılmıştır. Yine aynı Kararnameye göre, bankalar, kalkınma planı yıllık programlarında belirtilen sektörlerde iş yapan iştirak ve kuruluşlarının tümüne, yalnızca bu sektördeki işlerinde kullanılmak kaydıyla, bir önceki yıl bilançosunda mevcut nakdi kredi tutarının yüzde 15'ine veya ödenmiş ya da Türkiye'ye ayrılmış sermayeleriyle yedek akçeleri toplamının 3 katına kadar kredi verebileceklerdir. Eski yasada ise bir bankanın kendi iştirakine bu oranda kredi açabilmesi için o iştirakte "en az yüzde 20 hissesi bulunması koşulu" aranmamakta idi.

KOÇ GRUBUNUN KREDİ KAYNAĞI İŞBANKASI

Bu noktada, Türkiye İş Bankası'nın ortaklıkları önem kazanmaktadır. Tablodan izlenebileceği gibi bu banka; Cam Elyaf, Asil

...n kaynağını ...den bulacak

Ecevit ve Bakanları tekelcilerin temsilcileriyle: Koçların finansman kaynağı...

Çelik, General Elektrik, Tofaş, Türk-Alman Turizm A.Ş., İzmir Metalurji Fabrikası TAŞ, Pınar Süt, gibi belli başlı KOÇ sermaye grubu yatırımlarının ortağı durumundadır. Diğer bir deyişle, Koç grubu yatırımlarının finansman gereksinimlerinin önemli bir bölümü Türkiye İş Bankası'nca karşılanmakta ve güvence altına alınmaktadır. Koç sanayi kuruluşlarının finansman darlıklarının giderilmesinde harekete geçirilen kredi kaynağı Türkiye İş Bankası'dır.

Bu nedenle, kullanılabilecek kredi kaynaklarının sınırlandırılması anlamına gelen Bankalar Kararnamesi'nin ardından, bu olanağı sermaye arttırımı yoluyla bir başka yoldan genişletmeye yönelik sermaye artırımının şimdilik kabul edilmeyişi Koç sermaye grubunu büyük ölçüde tedirgin etmiştir.

"İFTİRA KAMPANYASI"

Türkiye İş Bankası sermayesinin yüzde 27.6'sını elinde bulunduran CHP ise Sabancı Grubu'ndan kaynaklanan yaygara karşısındaki gerilemesine şu kılıfı uyduruverdi:

"Konunun, ülkenin en büyük mali kuruluşlarından birisi olan bu ulusal kurumun ekonomik yapısını hakettiği güce kavuşturmak yerine, Partimize çıkar sağlamak için yapıldığı iddiaları üzerine Genel Yönetim Kurulumuz, bu kuruluşun seviyesiz saldırılara daha fazla hedef olmaması için Bankanın yasal ve ekonomik gereksinimlerini bile bile sermaye artırımı ile ilgili ana sözleşme değişikliğine red oyu verilmesi kararını almıştır. Türkiye İş Bankası'nın iç ve dış saygınlığı ile orantılı olarak hakettiği sermaye artırımına başvurmasını bekleyenler bu kararımızdan ötürü bizi değil, seviyesiz iftira kampanyasını düzenleyenleri sorumlu tutmalıdırlar."

İş Bankası'nın 25 Ekim Perşembe günü yapılan Olağanüstü Genel Kurulu'nda CHP adına konuşan Genel Sekreter Yardımcısı Erol Tuncer CHP'nin de sermaye artırımına karşı çıkarak "mümkünse, bu artırımın daha küçük ölçüde yapılmasını' önerdiğini belirterek partisinin maddi olanakları konusunda da Genel Kurul'a aydınlatıcı bilgi verdi(!)

YA PERDE ARKASI

Oysa, aynı Genel Kurul'da bir başka CHP'li, ama Banka'nın Yönetim Kurulu Başkanlığını da yürütmekte olan ve de CHP Genel Yönetim Kurulu üyesi olan bir CHP'li, İsmail Hakkı Birler farklı şeyler söylüyordu:

"Türkiye İş Bankası gibi köklü ve büyük bir kuruluşun sermayesini artırmasını zorunlu kılan çeşitli nedenler vardır. Bunların başında, değişen ve gelişen ekonomik koşullara uyum sağlamak, başka bir deyimle işletmenin gereksinimlerini karşılayacak mali bir yapıya kavuşturmak gelmektedir. Yasaların, sermaye ve ihtiyatlar toplamı ile sınırladığı konularda ortaya çıkan sıkıntılar, örneğin normal oranlarda munzam karşılığa tabi mevduat kabul haddi, resmi dairelere hitaben verilecek teminat mektupları limitleri konularında karşılaşılan güçlekler, her geçen gün artarak büyümektedir. Bu durum, sonuçları itibariyle bankanın kârlılığını da olumsuz yönde etkilemektedir. Bankalar Yasası'nda yapılan son değişiklikle sağlanan olanaklar, bankamız açısından daha şimdiden yetersiz duruma gelmektedir.

"İşletmelerin, özellikle bankaların işlerinin, sermaye ve ihtiyatları toplamı dikkate alınarak değerlendirildiğini, çarpıcı olanın sermaye olduğunu bildiren Birler, "bankacılık alanında dışa açılma, yurt dışında yeni şubeler açma girişimlerimizin sürdüğü bir aşamada bu konunun daha da önem kazandığını", artırım kararının Genel Kurul'ca onaylanması halinde, İş Bankası açısından, pay sahipleri acısından ve Türk ekonomisi açısından olumlu ve yararlı sonuçlar vereceği inancında olduklarını açık yüreklilikle söylüyordu.

BANKALARLA İLİŞKİLERİ GÖZDEN GEÇİRMEYE DOĞRU

Sermaye arttırımına yönelik sözleşme değişikliğinin, Olağanüstü Genel Kurul'da CHP'nin yanısıra, yüzde 32,9'luk hisseye sahip Türkiye İş Bankası Mensupları Emekli ve Yardımlaşma Sandığı'nın red oylarıyla kabul edilmeyişinin ardından, tekelci sermaye gruplarının banka sermayesi ile olan ilişkilerini yeniden gözden geçirmeleri süreci başlamıştır.

Türkiye İş Bankası ile ortak yatırımlara giden Koç grubunun bir başka finansman kaynağı daha vardır: Garanti Bankası. Ancak, bu bankanın aldığı temel kararlar üzerinden tümüyle denetim olanağı bulunmayan Koç grubu karşısında, Çukurova sermayesi, bir süre önce ele geçirdiği Akbank gibi daha güçlü bir finansman kaynağına sırtını dayamanın rahatlığı içindedir.

MALİ SERMAYEYE GİDEN YOLDA ENGELLER

Türkiye'de banka sermayesi ile sanayi sermayesi arasındaki ilişkilerin bazı siyasi çizgilerin öne sürdükleri türden "mali oligarşi" yaratabilecek gelişkinliğe erişemediği Koç ve Sabancı sermaye gruplarının bugünkü konumlarıyla bir kez daha kanıtlanmıştır.

"Mali sermaye, banka sermayesiyle sanayi sermayesinin herhangi bir biçimde içiçe geçmesi değildir. Mali sermaye, belirli bir gelişme aşamasından sonra sanayi ve banka sermayesinin birleşmesinden doğan, fakat artık ne banka sermayesi, ne de sanayi sermayesi olan, bu iki sermaye türünden de nitel olarak farklı 'yeni bir sermaye türü'dür. Mali sermaye, ulusal ve uluslararası düzeylerde bütünleşme, kişisellikten bütünüyle çıkma, üretimden bağımsızlaşma ve yoğunlaşmaya özellikle yatkın olma gibi özellikleriyle diğer sermaye türlerinden ayrılır. Türkiye'de ise banka sermayesiyle sanayi sermayesi arasındaki ilişkiler ağırlıklı olarak, sanayi kuruluşlarının finansman kaynaklarındaki darlığın giderilmesi, bu amaçla, kredi kaynaklarının sanayi kuruluşları için harekete geçirilmesi amacına yönelmiştir. Bu gelişme tekelci grupların oluşup gelişmesini hızlandırmakla ve aynı zamanda hem bankacılık, hem de sanayi alanında faaliyet gösteren sermaye gruplarının doğmasına yol açmakla birlikte, henüz bir 'mali sermaye' türünün ortaya çıkmasıyla sonuçlanmamıştır." (Demokratikleşme İçin Plan, s. 178).

Emperyalizme bağımlı ve emperyalist tekellerle işbirliği ya parak gelişimini sağlayan Türkiye'deki tekelci büyük sermayenin bir kanadı, Türkiye İş Bankası başarısızlığı ile - şimdilik - karşılaştığı engeli, üretimini elinde tutuğu malların fiyatlarını arttırarak aşmaya çalışacağından kuşku yoktur.

Ancak, yapılan zamlar toplumun geniş çalışan yığınlarını daha büyük yoksulluğa iterken, onun tekelci büyük kapitalistlerle olan çelişkilerini keskinleştirip mücadele azmini biliyor. Yerli büyük sermaye ve tekellerin gücünün kırılması ve emperyalizmin yeni işgal girişimlerinin önlenmesi ise kararlı, sabırlı ve mutlaka örgütlü bir mücadeleyi gerekli kılıyor.

Demokratikleşme için Plan diyor ki...

Türkiye'de tekelci sermaye gruplarının oluşmasındabaşlıca iki yolun ön plana çıktığı görülmektedir. Bunlardan birincisi, tekelci grupların bankalar ve sigorta ortaklıkları etrafında oluşması, ikincisi ise holdingleşmedir. Türkiye' de ve benzeri geri kapitalist ülkelerde bankaların sanayide yoğunlaşma, toplulaşma ve tekelleşme süreci üzerinde belirleyici etkileri vardır. Bankaların sanayi alanındaki önemli boyutlara ulaşan iştirakleri, sanayi alanında yoğunlaşma ve toplulaşma ve tekelleşme süreci üzerinde belirleyici etkileri vardır. Bankaların sanayi alanındaki önemli boyutlara ulaşan iştirakleri sanayi alanında yoğunlaşma ve toplulaşmayı hızlandıran başlıca etkenler arasındadır. Buna karşılık sanayi alanında biriken büyük sermaye de bankaların gelişmesinde önemli etkinlikler kazanma sürecindedir. Son yıllarda da bu amaçla, hem büyük sanayi gruplarının banka hisselerini ellerine geçirmeleri, hem de büyük bankaların sanayi kuruluşlarına ortak olmaları süreci hızlanmıştır."(s.171)

"Bugün Türkiye'de bankaların tümü, toplu ca 193 milyar liralık mevduatı ve 191 milyar liralık krediyi denetlemektedir. Bunun yerli, yabancı, özel bankalarca denetlenen bölümleri pay olarak, kamu denetimindeki payları aşmaktadır. Buna karşılık, banka sermayeleri sahipliğinde karşı karşıya bulunulan durum, bunun tam tersidir. Yerli ve yabancı özel bankalar, tüm sermayelerinin sadece yüzde 29.7'si ile toplam kredilerin yüzde 51,5'ini ve toplam mevduatların da yüzde 65,8'ini denetlemektedirler. Özel bankaların toplam sermayelerinin sadece 5 milyar lira dolayında olması ise, devletleştirme konusundaki kolaylığa işaret etmektedir. Bankaların devletleştirilmesinde izlenecek yol, tümünün en baştan ve aynı anda devletleştirilmeleri değildir... Bankaların bir süreç içinde ve belli başlılarının devletleştirilmesi, öngörülen hedeflerin gerçekleşmesini sağlayabilecektir. Örneğin, sadece Türkiye İş Bankası'nın sermayesinin denetlenmesiyle, kamunun kredilerdeki payı yüzde 48,5'ten yüzde 67,5'e ve mevduatlardaki payı da yüzde 34,2'den 57,5'e yükselmiş olacaktır.

"Türkiye İş Bankası'nın sermayesinin yüzde 11,61'i Hazine'nin, yüzde 27,57'si CHP'nin, yüzde 32,85'i Türkiye İş Bankası Mensupları Emekli ve Yardımlaşma Sandığı'nın ve geri kalan yüzde 27,97'si de özel kişi ve kuruluşlarındır. Toplam sermayesi 40 milyon lira olan bu bankanın devletleştirilmesi ile sağlanacak başka denetim olanakları şöylece sıralanabilir:

"Sermayelerinin büyük bir bölümüne İş Bankası'nın sahip olduğu başka iki bankada da, kamunun şimdiden elinde bulunan paylarla birlikte mutlak denetim sağlanmış olacaktır. Böylece toplam kredilerin yüzde 68,5'i kamu denetimine geçmiş olacaktır. Ayrıca, toplam sermayeleri 7 milyar 664 milyon lira olan kuruluşlardan 2,3 milyar liralık bölümünde çoğunluk sermayesine sahip olunmuş, ötekilerde de söz hakkı doğmuş olacaktır. Türkiye İş Bankası'nın kamu denetimine geçmesi ile kamunun bazı durumlarda tekel, bazı durumlarda ise denetim sağlayacağı sanayi dalları demir-çelik, cam, yağ tekstil ve lastiktir.

"Bankaların devletleştirilmesi sıralamasında en başta yer alacak olan yabancı sermayeli bankaların kamu denetimine girmesiyle de kredilerin yüzde 70,2'si ve mevduatların da yüzde 60.5'i devletçe denetlenmiş olacaktır.

"Bankaların kamu denetimine alınmasında izlenecek sıra Türkiye İş Bankası'ndan sonra Akbank'ı, Yapı ve Kredi Bankası'nı, Garanti Bankası'nı ve Türk Ticaret Bankası'nı öncelikle içermektedir. Türkiye İş Bankası'nın yanında, bu bankaların devletleştirilmeleri ile birlikte, kamunun mevduatlar üzerindeki denetimi yüzde 94,6 ya, krediler üzerindeki denetimi de yüzde 93,9'a yükselmiş olacaktır. Bu, aynı zamanda, 1977 verilerine göre toplam 5,2 milyar liralık iştirakin de denetim altına alınmasını sağlayacaktır. Anılan bankaların denetiminin devletin eline geçmesi sonucu, yukarda sayılan sanayi dalları yanında denetimin sağlanacağı dallar şunlar olmaktadır:

Vasıflı çelik, otomotiv, traktör, orman ürünleri, deri, deniz taşımacığı ve bazı dayanıklı tüketim malları üretimi." (S. 324-326)

Avrupa'da kadın göçmen

BRÜKSEL'DE TOPLANAN GÖÇMEN İŞÇİ KURULUŞLARI, AVRUPA'DAKİ, ÖZELLİKLE DE BELÇİKA'DAKİ GÖÇMEN KADIN EMEKÇİLERİN SORUNLARINA İLİŞKİN BİR BROŞÜR HAZIRLADILAR. BROŞÜR, KENDİ ÜLKESİNİN DIŞINDA YALNIZLIĞA TERKEDİLEN KADIN GÖÇMENLERİN KÜLTÜR, İŞ, SAĞLIK GİBİ SORUNLARININ TOPLU BİR İNCELEMESİ. ÜLKEMİZDEN DE AVRUPA'YA GİDEN YÜZBİNLERCE KADIN GÖÇMENİN SORUNLARINA DA AÇIKLIK GETİREN BU BROŞÜRÜN BİR ÖZETİNİ YAYINLIYORUZ:

Sık sık "göçmen emekçiler"den sözedilir. Burada kastedilen, emekçi ile onun ailesidir. Ancak "aile" gerçenin altında da göçmen çocukları ve *kadın göçmen* bulunuyor. Eğer göçmen bir kadın ise, üstüste çakışan ikili ayrım ve aşağılanma sözkonusudur. Bu çifte aşağılanma, kadın göçmenin hem *göçmen*, hem de *kadın* olmasından ötürüdür.

İş pazarı düzeyinde kadın göçmenler genellikle ekonominin en zayıf sektörlerinde ve ücret merdiveninin en alt basamaklarında yer alıyorlar.

Kriz döneminde ilk kapı dışarı edilenler onlardır.

Göç politikasına gelince, oturma ve çalışma izinleri bakımından tamamen kocalarına bağımlı kılınmışlardır.

Kadın göçmenlerin *sendikalaşma* oranı, özellikle küçük işletmelerde çalışanlar açısından çok düşüktür.

Bütün bunlara karşın, göçmen emekçilerin önemli işletmelerde yürüttükleri *mücadelelerde* kadın emekçiler ön saflarda yeralmışlardır...

GÖÇÜN KÜLTÜREL SONUÇLARI

Göç olayı, kadınların sadece fizik dünyasını kökünden değiştirmekle kalmamış, aynı zamanda sosyal ve kültürel dünyasını da katı değişimlere uğratmıştır. Kadın göçmen kendisini birdenbire herşeyin bambaşka olduğu bir "dış çevre"nin yabancılığıyla karşı karşıya bulmuştur. Gerekli kültürel araçlar olmadığı için kendisine tamamen yabancı kalan, hatta zaman zaman düşman olan bir çevrenin içine düşmüştür. Belçika'ya vardığında, hangi milliyetten olursa olsun, kadın göçmen için kurduğu yeni ev, kendisini farklı ve çoğu kez düşman bir dış çevreye karşı güvencede hissettiği bir sığınak olmuştur.

Kadın göçmene en ağır geleni *yalnızlıktır*. Göç, tüm sosyal ilişkileri, karşılığında hiçbir şey vermeksizin kesip atan bir makas gibidir. Evet, göç kişiye rızkını vermekte, sosyal yardımlar, çocuklara okul (ama ne okul!) konfor (televizyon, araba) sağlamaktadır. Ama bütün bunlar ne bahasına olmaktadır? Bu koşullar altında kadın göçmenin kadın olarak kurtuluşu şöyle dursun, kocaya *bağımlılığı* daha da artmaktadır. Çünkü bu koşullarda kadının yalnızlıktan ve yalıtlanmaktan kurtulmasını sağlayan tek kişi kocasıdır. Kadın göçmenlerin çoğu şunun bilincindedir: "Burada daha fazla şeye sahip olmak mümkündür, ama daha iyi yaşamak imkansızdır."

Geldiği ülkenin kültürüyle, halen bulunduğu ülkenin yaşam biçimini bağdaştırma imkanı bulunmayan kadın göçmen yıllar geçtikçe, eş ve anne olma rolünü yavaş yavaş *yitirdiğini* farketmektedir. Çocukların alışkanlıklarının dışına düşmekte, onları anlamakta güçlük çekmektedir. Üstelik çocuklar artık annenin hiç duymadığı şarkılar söylemektedir!

Çoğu kez aileye çevirmenlik yapan büyük kız aile içerisinde daha önemli bir yer tutmaya başlamaktadır. Bir gece önce televizyonda"mousse av chocolat"ın yapılışını öğrenip hazırlayan anne değil, büyük kızdır! Artık küçük kardeşler bir ihtiyaçları olduğunda anneye değil ona başvurmaktadır. Böylece ananın rolü, zamanla iyice azalmakta ve bu, kadın göçmende artık yararsız bir unsur haline geldiği duygusunu yaratmaktadır.

KADIN GÖÇMEN VE İŞ

Çalışan kadın göçmenler Belçika'daki göçmen işçilerin önemli bir kesimini oluşturmaktadır. 1977 sayımına göre, Belçika'daki 830.511 yabancı işçiden 374.220'si kadındır.Bunların da 21.984'ü Türkiye'lidir. Çok az bir kısmı memur, büyük bir kısmı başta İtalyanlar olmak üzere işçi olarak çalışmaktadırlar.

Kadın göçmenler ücret merdiveninin en alt basamaklarında bulunmaktadır: Eğer bir Belçika'lı işçi 100 kazanıyorsa, aynı işi yapan yabancı erkek işçi 83, Belçika'lı kadın işçi 69, yabancı kadın işçi 62 kazanmaktadır.

En düşük ücreti alan kadın göçmen işçiler ise 56 Frank'la Türkiye'li kadınlardır.

Hemen belirtmek gerekir ki, kadın göçmen işçiler çoğunlukla gerçek bir sendikal mücadele imkanının çok sınırlı olduğu, otelcilik, temizlik ve tekstil gibi küçük işletmelerde çalışmaktadırlar. "Mevcut ekonomik kriz"den ilk darbeyi yiyenler de gene onlardır. Kalifiye işçi olmadıklarından öncelikle onlar kapı dışarı edilir.

İşinden evine dönen kadın derhal ev işlerine girişmek ve çocuklarla meşgul olmak zorundadır. Belirtmek gerekir ki, genellikle bu planda kadın, kocasından hiç bir yardım görmez. Üstelik ev işleri için gerekli asgari konfordan da yoksundur. Ne doğru dürüst bir konutu, ne de elektrikli ev eşyası vardır.

KADIN GÖÇMEN VE KİŞİSEL HAKLAR

Göç genel olarak bir dizi yasal soruna yolaçar. Belçika'da yaşayan İtalyan'lar, Fas'lılar, Türkiye'liler iki ülkenin yasalarına birden tabidir: Hatta bir göçmenin üç ayrı ülkenin yasalarına tabi olduğu durumlar dahi vardır: Örneğin, bir İspanyol'la evli olan Belçika'da yaşayan bir İtalyan, çeşitli sorunlarının çözümü bakımından hem İtalyan, hem İspanyol, hem de Belçika yasalarına tabi olur. Bu durumlar, özellikle kadın göçmen açısından sayısız güçlüklere neden olmaktadır.

Birçok nedenle (özellikle kültür farklılığı nedeniyle) ev kadını tamamen kocanın hukuki durumuna bağlıdır ve böylece de aile içinde erkeğin kadına üstünlüğü daha da artmaktadır. Genellikle bütün emekçiler için esasen zor olan mahkemeye başvurma yolu kadınlar için daha da kapalıdır.

KADIN GÖÇMEN VE SAĞLIK

Kadın göçmenlerin özel sağlık formlarını inceleyebilmek için, onun yaşamının çeşitli yanlarını gözönünde tutmak gerekir: *Anne olan kadın, evkadını, çalışan kadın.*

Göçün hemen arkasından gelen dönemde kadın göçmen esas olarak çoğu kez çocuk yapma rolüne bağlı kalmaktadır. Kadın göçmenin bu analık rolü esastır ve kendi ülkesinde de bir kadın için asıl olan role denk düşmektedir: Olabildiğince çok çocuk doğurmak ve ana olarak yaşlandığında onların mürüvvetini görmek...

Çoğu kez, en azından başlangıçta, kadın göçmenler evde yalnız kalmaktadır. Birçoğu da, doktorların sinir bozukluğu dedikleri hastalıklardan şikayetçidir. Bu hastalıklar, yalnızlık duygusundan ve çoğu kez de kadın göçmenlerin içinde bulundukları terkedilmişlik durumundan ötürüdür. Kendisini bekleyen görevlerin üstesinden gelebilecek gerekli dermanı kalmamıştır. Sürekli olarak, ciddi rahatsızlıklara yolaçan psikolojik zorluklarla karşı karşıyadır.

Kadın göçmen bir kez dışarıda çalışmaya başladı mı tıpkı göçmen erkek işçiler gibi işin çeşidine göre ortaya çıkan çeşitli iş kazaları ve meslek hastalıklarıyla da karşı karşıya kalmaktadır. Bu kadın emekçiler arasında günde 12 saat çalıştırılanların sayısı ise hiç de az değildir.

Ana olan kadın göçmen, bu rolünü kendi memleketinde olduğu gibi oynayamamakta, çeşitli güçlüklerle karşı karşıya kalmaktadır. Belçika'da karşılaştığı koşullar, kadın göçmenin analık rolünü zayıflatmakta ve bu da yaşamının allak bullak olmasını getirmektedir. Çocuklarıyla ilişkilerinde büyük bir anlayışsızlık görmekte ve yalnızlığa itilmektedir. Gebelik vedoğum sırasında da, anlaşmakta güçlük çektiği bir çevrede bulunmanın yarattığı sorunlarla karşı karşıyadır.

KADIN GÖÇMEN, ÇOCUKLARI VE SOSYAL HİZMET

Göçetmeden önce kadın göçmenin gerek tanımamaktan, gerekse yeterince güven duymamaktan ötürü, tıbbi bakıma pek ilişkisi olmamıştır. Belçika'da kadın göçmenin doktora ilk görünmesi ancak doğum öncesi muayeneler ve doğum sırasında olmaktadır.

İster kendisi için olsun, ister çocukları için olsun, kadın göçmenin hastaneye işi düştüğünde, orada kalması başlı başına azap olmaktadır. Buna rağmen, özellikle kötü yaşam koşulları nedeniyle hastalandıkları için çocuklarını sık sık hastaneye götürmek zorunda kalmaktadır.

Kreşlere gelince, bunlar sadece sayısal bakımdan değil, nitelik bakımından da yetersizdir. Gerek açık oldukları saatlerin çalışma saatlerine uymaması, gerekse kültürel uyumsuzluk yüzünden, kadın göçmenler, zorunlu kalmadıkça , kreşlere pek uğramamaktadırlar.

Kadınların çalışma hayatını kolaylaştırmakla yükümlü olan kurumlar, bu nedenlerle kadın göçmenlere hiçbir yardım getirmemektedirler.

ABD ekonomisinde "Kara Perşembe"nin 50. yıldönümü

Savaşsız yaşayamayan ekonomi

SENEM DENİZ ÖZKAN

Amerika'da neler oluyor? Amerika'dan kaynaklanan 1929 dünya ekonomik krizinin 50. yıldönümüne birkaç gün kala, "Kara Perşembe"nin 50. yaşını şanına layık bir kutlamayla karşılama töreni mi hazırlanıyor.

İlk bakışta, kapitalist dünyada her üç işçiden birinin işini kaybettiği 1929 Eylül'ünün o "Kara Perşembe"sini hatırlatacak şeyler oluyor Amerika'nın Tahtakalesi Wall Street'te. Ekim ayının onüçünde Wal Street'te bir günde el değiştiren hisse senetlerinin sayısı tarihte ilk defa 1929 "Kara Perşembe"sinde alınıp satılanların sayısını geride bırakıyor. İşin sansasyonel yanını hem bizim hem de kapitalist batının kitle iletişim araçları tüm dünyaya duyurdu. Yeni bir 29 "Kara Perşembe"sinin mümkün olmadığını da vurguladı.

Burası doğru. Yeni bir "Kara Perşembe" olmayacak. Olmayacak; çünkü Amerika artık kendi derdini tüm dünyanın sırtına paylaştıracak güçte değil. Artık Amerika bir dünya ekonomik krizinin kaynağı olamayacak. Kriz Amerika'nın kendi krizidir. Birinci fark bu.

İkinci fark ise, 1929'da 4 yılda üstesinden gelinen ekonomik krizin bu kez çok daha başka sonuçlarla uzayıp gidecek olmasıdır. Olsa olsa arada bir yudumluk nefes almalar beklenebilir.

ÇÖZÜMSÜZ DERT

Amerikan ekonomisinin asıl derdi, çözülmez derdi nereden kaynaklanıyor? Amerika savaşsızlıktan ölüyor. Barış öldürüyor Amerika'yı. Nasıl mı?

Amerikan endüstrisi bir savaş endüstrisi. Ülkenin en gelişmiş, en organize, teknolojik düzeyi en yüksek sektörü silah ve savaş gereçleri yapım sektörü. Bu sektörle uzaktan yakından bağımlı olmayan, bu sektöre çok ufak da olsa girdi sağlamayan ya da hizmet vermeyen hiçbir üretim dalı yok gibidir. Şaşılmasın, tarım sektörü bile oldukça içli dışlıdır savaş endüstrisiyle. Örneğin, Nevada eyaletinin 70.3 milyon dekar toprağının hemen yüzde 87'si Federal devletin malıdır ve bu arazi içinde uygun alanlarda "bomba test çiftlikleri" kuruludur. Buralar Pentagon'un ya da savaş aracı üreten özel şirketlerin yönetimindedir.

Silah ve savaş gereçleri üretilir, sonra da tüketilir. Savaşta tüketilir. Bir ekonominin temelinde silah endüstrisi varsa, bu ekonomi ya ürettiğini kendi tüketecek, ya da satacaktır. Amerika uzun süre ikisini de yaptı. Hem kendi tüketti hem de başkalarına tükettirdi, tüketmeyenlere bile sattı. Fidel Castro'nun bir sözünü anımsayalım:

"İsviçre'den daha az savaşa katılmış bu ülkelerde Prusya ordusundan çok general var." (Latin Amerika ülkelerini kastediyor.)

Generaller silah severler.

Kendi halklarına karşı kullanmak için bile olsa, çok severler.

SAVAŞ ARAYIŞI

Amerika bugünlerde kendisi silah tüketemiyor. Vietnam bitti. Amerika yenildi de bitti. Kamboçya bitti. Afrika bitti. Şu sıralarda Amerika kendisi silah tüketemiyor.

Tükettirme işiyle uğraşıyor. Satma işiyle uğraşıyor. Ama bu alanlarda da hep geriliyor. Orta-Doğu'da uğraşıyor. Ama bunlar, Amerika'nın ürettiğinin yanında devede kulak kalıyor. Amerika pazar da kaybediyor. İran devreden çıkmış görünüyor. NATO'da işler Amerika'nın beklediği gibi gelişmiyor. Avrupa artık, çok açık söylemese bile, Amerika'nın silah pazarı olmayı pek istemiyor. Bu bir. Bir de artık kendisi üretiyor. Batı Alman Leopard tanklarını ne yapacak, Amerikan tanklarını satın alırsa?

"Varşova Paktı, bilmem kaç misli güçlü, sizi yer, bitirir" korkutmacaları da Kissinger ve Luns gibi savunuculara karşın pek etkili değil. Etkili değil, çünkü barış hareketi "oyun bozanlık" ediyor. Brejnev, 6 Ekim günü, Doğu Berlin'de açıkladı: "Demokratik Almanya'dan 20 bin asker ve 1000 tank'ı geri çekeceğiz." Brejnev, yeter ki silahlanıp durmayın, silaha vereceğiniz parayla yoklarınızı, yoksullarınızı gözetin, demeye getiriyor. Amerika'nın NATO'nun Avrupa'daki nükleer gücünü yenileme, artırma gayretlerine Avrupa'dan daha kimse "evet" demedi. Federal Almanya istemiyor yeni nükleer silahları topraklarına. Norveç zaten öteden beri hayır diyor. Fransa uzun zamandır, "ben kendi işimi kendim göreceğim" dedi çıktı işin içinden. Diğerleri hiç yanaşmıyorlar. İngiltere düşünüyor, onun da yeri stratejik olarak uygun değil. Türkiye'de ne olup bittiğini pek bilmiyoruz; belki geldi yerleşti atom silahları ülkemizdeki üslerine, belki de gelecek.

SALT—2 SORUNU

"NATO'nun nükleer silahlarını yenileme, Varşova paktının gücüne (sözümona) eşit hale getirme" girişimi tezgahlanabilseydi, Amerikan ekonomisi hiç olmazsa bir süre soluk alacaktı. Şimdilik olmadı. Bunun üstüne bir de SALT—2 geldi.

Ne demek SALT—2 Amerikan ekonomisi için? SALT—2 çok yüksek teknolojik düzeyde ve çok pahalı bir grup nükleer başlık taşıyan füze sayısının artırılmamasını, sınırlandırılmasını, öngörüyor. Yani Amerikan Senatosu SALT—2 anlaşmasını onaylarsa artık bu füzelerden üretemeyecek. Peki nereye gidecek bu füzeleri şimdiye kadar üreten mali ve insangücü potansiyeli, buraya girdi sağlayanların kapasiteleri?

Amerikan ekonomisinin, enflasyon oranındaki düzenli artış, dolar değerindeki düşüş gibi kronik dertler de yukarıda belirtilenlere eklenince, 13 Ekim 1979' daki Wall Street gelişmesi daha iyi anlaşılabilir.

ENFLASYON HIZI

SALT—2 nin onaylanmasını bazı senatörler, Amerika'nın yeni mali yıl savunma bütçesinin yüzde 4-5 artışına bağlamak istiyorlar. Öngörülen savunma bütçesi 125 milyar dolar. Ama bu bütçe hazırlanırken enflasyon hızdı yüzde 8.3 olarak kabul edilmiş. Şimdiki resmi rakam ise yüzde 13. Senatörler ve dolayısıyla silah üreticileri, SALT—2 nin getireceği sınırlamaları bu yolla düzlemek istiyorlar. Ama bu, enflasyon hızını hesaba katmadıkları için olanaksız görünüyor. Bu kez hükümeti enflasyonla mücadeleye zorluyorlar? İlk adım bir ay kadar önce atılıyor. Yüzde 11 olan faiz haddini, bu kez Amerikan merkez bankası denebilecek Federal Reserve Bank yeniden artırarak yüzde 12'ye çıkarıyor. Amerika'da görülmemiş oranlar bunlar. Amerika'daki 13 bin 700 bankadan en büyük 5 bin 600 banka bu Federal Reserve Bank'ın üyesi. Üyelerden bazıları yüzde 12'de de kalmıyor: Chase Manhattan Bank faiz haddini yüzde 14.5'e yükseltiyor.

Bu ne demek? Yatırım zorlaşacak, üretim azalacak, işsiz sayısı artacak demek. Amerikan emekçilerini kötü günler bekliyor demek.

Bu arada Keynes'çi önlemler düşünülüyor. Önümüzdeki yıl Amerika'da başkanlık seçimi var. Carter çırpınıyor yeniden seçilebilmek için, ama durumu çok kötü. Aslında o da eski Başkanlardan ne daha iyi ne de daha kötü. Kötü olan, çıkmazda olan Amerikan ekonomisi. Carter'ın yeniden seçilmesi olanaksız görünüyor. Yeni seçilen de ister, Kennedy olsun ister Reagan çok şey düzeltemeyecek. Dünya dengesi artık Amerikan ekonomisi için savaş yapmaya elverişli görünmüyor.

TÜNELDEKİ KARANLIK

Wall Street'teki son gelişme, Amerikan politik ve ekonomik karar organlarının SALT—2'nin onaylanmasından kaçmaya olanak kalmadığı yolundaki kararlarını gösterir nitelikte. Amerikan ekonomisi SALT—2'nin getirdiği sınırlamaları yüklenecek. Son gelişmeler savaş sektörünün bir bölüm kaynağının sektör değiştirmesi çabaları olarak değerlendirilmeli. Bütçede nükleer başlıklı kıtalararası balistik füzelerin ateşlenmeden imhasını önleyecek tedbirler için önerilen bir yönteme 10 milyar dolar ayrılacak gibi görünüyor. Bu 10 milyon dolarla artık sayıları SALT—2 anlaşması nedeniyle artırılamayacak olan bu füzeler için yeraltında devamlı hareket edecekleri tüneller kazılacak. Tünel kazma işi, hernekadar silah saklamak için de olsa, yüksek düzeyde örgütlü ve ileri teknolojinin uygulandığı savaş endüstrisinden daha geri bir uğraşı. Bu nedenle krize pek çare olması beklenmemeli. Tam tersine, enflasyonu artırıcı etkisi olabilir.

Amerika kötü günlere gidiyor. Amerikalı orta katmanlar da gelecek günlerde epey rahatsız olacak. Ama ekonomik sıkıntıların politik bilince yansıması bir süreç işi. Bu nedenle Amerikalıların önümüzdeki başkan seçimlerinde de bir başkana kızıp başkabirini çare olarak seçmeleri çok olağan. Ama Başkanlar da kızılacak insanlar olmaktan çıkacaklar birgün...

EKONOMİ HABERLER

İŞÇİ DÖVİZLERİ 1,4 MİLYAR DOLARI AŞTI

Yurt dışında çalışan Türkiyeli işçiler tarafından Eylül ayında Türkiye'ye 110,7 milyon dolar tutarında döviz gönderildi. Böylece, 1979 yılı başından Eylül ayı sonuna dek yurda gönderilen işçi dövizleri 1,4 milyar doları aştı. Dokuz aylık işçi dövizi girişinde 1979 yılı Programı'nda hedeflenen 1,1 milyar dolarlık düzeye erişilmesinden sonra, yeniden belirlenen 1,7 milyar dolarlık revize hedefine de yıl sonuna kadar ulaşılması bekleniyor.

ABD PETROL ŞİRKETLERİNİN SÜPER KARLARI

ABD kökenli çokuluslu petrol şirketleri Temmuz-Eylül aylarını içine alan üç aylık döneme ilişkin olarak yayınladıkları bilançolarla, geçen yılın eşdönemine oranla "süper" karlar elde ettiklerini açıkladılar. Birleşik Amerika'nın büyük petrol tröstlerinden "Conoco" karını yüzde 134, "Exxon" yüzde 118, Gulf Oil yüzde 97, Standart Oil Of Indiana yüzde 49 oranında arttırdı. Üç büyük petrol tröstü yaptıkları açıklamalarda, karlarındaki en büyük payın yurt dışından sağlandığını belirttiler. Gluf Oil, Exxon ve Conoco şirketleri geçen yıla göre yurtdışı karlarını yüzde 300 ila 400 oranında daha fazla.

KAMU VE ÖZEL SEKTÖRÜN SSK

KAMU VE ÖZEL SEKTÖRÜN SSK PRİM BORÇLARI ARTIYOR

Sosyal Sigortalar Kurumu, 1978 yılında özel ve kamu sektörü işverenlerinden 6 milyar liralık prim alacağını tahsil edemedi. Böylece, önceki yıllardan devredilen borçlarla birlikte, işverenlerin SSK'na olan borçları 1979 yılı başında 13,6 milyar liraya yükseldi. Ocak 1979'da tahsil edilen 3,4 milyar liralık primlerden sonra 10,2 milyar liraya düşen prim alacaklarının 5,5 milyar liralık bölümünü kamu kuruluşlarının, 4,7 milyar liralık bölümünü ise özel sektör işverenlerinin borçları oluşturuyor.

DÜNYA BANKASI SÜMERBANK'A VERECEĞİ KREDİ İÇİN YENİ ŞARTLAR ÖNE SÜRÜYOR

Dünya Bankası 80 milyon dolar ile finansmanına katkıda bulunmayı öngördüğü Sümerbank'ın Pamuklu Dokuma Grubu İyileştirme ve Modernleştirme Projesi'nin uygulanabilmesi için bazı koşullar öne sürdü. Dünya Bankası özsermayenin arttırılması, personel niteliklerinin yükseltilmesi ve Sümerbank'ın 18 pamuklu işletmesinin bir tüzel kişilik altında toplanmasını istiyor. Oysa gerek Dördüncü BYKP, gerekse 1979 yılı Programı'nda kamu kuruluşlarının "sektör kurumları" na dönüştürülmesi çerçevesinde Sümerbank'ın Dokuma ve Giyim Sanayii Sektör Kurumu biçiminde örgütlenmesi hedefleniyor.

- İran'da ulusal demokratik kürt hareketini bastırmak için düzenlenen operasyonlarda Amerikan danışmanlarının önemli görevler aldığı belirlendi.

İran'da Kürt soykırımını ABD'li danışmanlar yönetiyor

İran Dışişleri Bakanı Yazdi'nin, İran-ABD anlaşmaları ile iki ülke arasındaki askeri sözleşmeler hakkında 9 Ekim'de düzenlediği basın toplantısı, dikkatlerin yeniden İran üzerinde toplanmasına yolaçacak nitelikte. Yazdi'nin söyledikleri, İran İslam Cumhuriyeti'nin ABD ile ekonomik, politik ve askeri ilişkileri dahil olmak üzere çok taraflı işbirliği doğrultusunu seçtiğini gösteriyor.

İran'ın daha önce Şahpur Bahtiyar Hükümeti tarafından feshedileceği ilan edilen, Amerikan silahlarının satın alınması hakkındaki sözleşmeleri sürdürmesi kararı, İran'daki demokratik örgütlerin ve özgürlükleri için savaşan ulusal toplulukların hareketlerinin bastırılmasına yönelik planlar olarak nitelendiriliyor. Dini liderlerin Pan-Şii planlarını gerçekleştirerek, öteki islam ülkelerini İran'ın etkisi altına almak ve Basrı Körfezi bölgesinde kendi hegemonyalarını kabul ettirmek için çabaladıkları da gözden kaçmıyor.

İran ile Birleşik Amerika arasında, Kürt, Arap ve Belucistanlıların hareketlerini yoketmek için kullanılması planlanan yeni çeşit silahların satın alınmasına ilişkin görüşmeler de bu arada sürdürülüyor. Bunların yanı sıra, ayaklanmaları bastıracak özel savaş birlikleri yetiştirmek, bunların faaliyetlerini yönlendirmek ve askeri araç ve gereçlerinin bakım işlerini yapmak için Amerikan danışmanları kiralanmasına ilişkin sözleşmeler üzerinde anlaşıldığı da belirtilenler arasında bulunuyor.

Bir başka önemli gelişme ise, bir grup Amerikan askeri teknisyeninin Isfahan kentine yerleşerek, Amerikan yapısı ve İran hükümetinin Kürt birliklerini yoketme operasyonlarında kullandığı helikopterleri alarm durumuna getirmesi oldu. Ayrıca, yapılan değerlendirmelere göre, Amerikan danışmanlarının katılması nedeniyle İran Kürdistanı'ndaki son bastırma ve yoketme operasyonları daha da şiddetli olmuştur.

İran'daki bu gelişmeler, İran hükümetinin emperyalizm ile bu denli içli dışlı olması, İran halkının Şah diktatörlüğüne karşı savaşarak elde ettiği kazanımları tamamıyla geri götürmeyi amaçlıyor. İran ulusal demokratik devrimi, yeni tehlikelerle karşı karşıya. Tehlikeleri tersine çevirererek, devrimin kazanımlarını korumak ancak emperyalizmin ülkeden kovulmasıyla mümkündür. Bu savaşı kazanmanın, İran halkının örgütlü birliğini güçlendirmekten başka bir yolu olmadığı ise, yaşanılan en yakıcı gerçek.

Halk Birliği ittifakı seçim Platformunda

Portekiz'de Aralık ayı içinde yerel seçimler ile Cumhuriyet Meclisi seçimleri yapılacak. 1974 yılında faşist diktatörlüğün yıkılmasından sonra, emperyalizmin ve gericiliğin sistemli saldırılarıyla karşı karşıya kalan Portekiz'de Komünist Partisi Portekiz Demokratik Hareketi ve partisiz antifaşistlerle oluşturduğu bir seçim ittifakı içinde seçimlere katılacak. Portekiz Komünist Partisi'nin Haziran'da işçi kenti Barreiro'da yaptığı IX. Kongre'den sonra, bu kente yakın bir başka işçi kenti Amadora'da önceki hafta düzenlenen Ulusal Parti Konferansı, anayasal hakların ve demokratik düzenin korunması yolunda önemli ileri adımlar oldu.

Portekiz'de bir süre önce PKP'nin en önemli güç olarak yönlendirdiği yığınsal direniş hareketleri sonunda gerici Mota Pinto hükümeti istifa etmek zorunda bırakılmıştı. Daha sonra kurulan Pintasilgo hükümeti ise gerçi sol bir hükümet değildi, ama gericiliğin elinde oyuncak da olmuyordu. Pentosilgo hükümetinin görevi Parlamentoyu dağıtarak Aralık başında yapılacak seçimlerin hazırlıklarını yapmaktı.

Bu hükümetin kurulmasıyla, Portekiz Komünist Partisi XI. Konferansının belirlediği, bunalımdan anayasal çıkış yolu ve demokratik dönüşümün başlama süreci gündeme geldi. Amadora' da önceki hafta yapılan Ulusal Parti Konferansında yaptığı konuşmada da PKP Genel Sekreteri Alvaro Cunhal, bunların sağlanması amacıyla Sosyalist Parti ve diğer demokratik güçlerle uygun bir anlaşma için her zaman çaba göstereceklerini vurguladı.

Amadora'da yapılan PKP Ulusal Parti Konferansı'na 1000 delege ile 2000'den fazla konuk katıldı. Konferans Aralık başında yapılacak olan parlamento ve belediye meclisi seçimlerinde, demokratik düzeni ve anayasayı korumak için verilecek aynı kapsamlı iki mücadeleyi değerlendirdi. Ulusal Konferans tarafından kararlaştırılan "PKP bildirisinde" de, bu mücadelelerin, "Povo Unido" (APU) seçim ittifakının gösterdiği adayların seçimlerde elde edecekleri başarı için büyük bir katkı olacağı belirtildi.

Bu yılki seçimlere PKP, Portekiz Demokratik Hareketi (MDP/CDE) ve partisiz antifaşistler ilk kez APU sembolü altında birlikte katılacaklar. APU içinde en önemli gücü Portekiz'li komünistler oluşturuyorlar. APU, 1976 Aralığında yapılan Belediye seçimlerinden bu yana, yerel düzeyde yapılan 15 ara seçime katıldı ve 13 vilayet, kent ve köyde oy oranını yüzde 35 yükseltmeyi başardı.

APU içinde ittifak yapan partiler, Cumhuriyet Meclisi'nde bağımsız gruplar oluşturacaklar. APU'nun ortak listelerinde iki partinin, işçilerin, bilim adamlarının ve her daldan emekçilerin yöneticilerinin yanısıra, komponist Fernando Lopes Graça ve yazar Jose Gomes Ferreira gibi Portekiz kültür yaşamının önde gelen isimleri de bulunuyor.

PKP'ye ve onunla birlikte davranan tüm sol güçlere karşı yoğun bir antikomünist kampanya yürütülüyor. Bu kampanya içinde PKP ile her türlü ittifakı reddeden ve "sağa ve komünizme karşı iki cepheli savaş" çağrıları yapan Sosyalist Parti'de yer alıyor.

Gericiliğin ana partileri Sosyal Demokrat Partisi ve Demokratik Sosyal Merkez, büyük toprak sahiplerinin birliği CP ve sözde reformcular grubu (Sosyalist Partiden koparak sağa kayan bir grup) ile ittifak listeleri hazırladılar. Bu birlik gerçi birçok çelişkileri biraraya getiren bir birlik, ama tehlikesi de küçümsenemez.

Eylül ayı sonunda Montemor' da iki tarım işçisinin katledilmesi, gericiliğin provakasyonlarını ortaya çıkardı. Emekçilerin kanının dökülmesini yeterli bulmayan gericilik, şimdi de komünistlerin şiddete ve teröre başvuracakları yalanını yayıyor.

Ancak, tarım reformuna karşı yapılan gerici saldırılarda onbinlerce kurban vermiş olan Montemor, sadece ve sadece PKP'nin tüm güç ve kararlılığıyla, disiplinli ve tutarlı biçimde demokratik düzen için görev basında olduğunu gösteriyor.

–Japonya:

Kitlelerde kökleşmenin ödülü

Japonya'da bir süre önce yapılan erken genel seçimler, Japonya Komünist Partisi büyük bir başarı elde etti. JKP, seçimler sonunda parlamentodaki sandalye sayısını iki katından fazla arttırırken, oy oranını da yüzde 100 yükseltti.

Japonya Komünist Partisi genel seçimlerin sonuçlarına ilişkin bir bildiri yayınladı. Bildiride, Parti'nin kısa sürede gösterdiği bu gelişmenin JKP'nin emekçi yığınlar arasında kökleşmesinin bir göstergesi olduğu vurgulandı ve şöyle dendi:

"Sonuçları 80'li yıllardaki gelişmelere de ışık tutacak olan genel seçimler Japonya Komünist Partisi'ne gözle görülür bir başarı getirmiştir. Buna karşılık Liberal Demokrat Partisi çoğunluğu güçlükle koruyabilmiştir.

Partimiz, sempatizan örgütlerin üyelerine ve diğer sempatizanlara, ayrıca verdikleri oylarla başarımıza katkıda bulunan tüm seçmenlere şükranlarını sunmaktadır. Japonya Komünist Partisi seçimlerde 19 parlamento üyeliğine, 20 üyelik daha eklemiş, kesin sonuçların alınmadığı iki yerde de iki üyeliği garantilemiştir. Böylece partimizin sandalye sayısı 41'e yükselmiştir.

Bu, halkın geniş kesimlerinin geçtiğimiz üç yıl içinde partimizin parlamento içindeki ve dışındaki eylemlerini desteklediğinin bir kanıtıdır. İlerici konumlarda kararlı tutumumuz ve iktidar partisi ile ona destek olan muhalefet partilerinin oyunlarına karşı belirleyici muhalefetimiz; halkın yaşam standartını, barış ve ülkemizin tarafsızlığının koruma politikamız; Liberal Demokrat Parti ve Ohira hükümetinin halk düşmanı politikasına kararlı biçimde karşı çıkışımız; Liberal Demokratların sağ muhalefet tarafından desteklenmesini eleştirmemiz ve halkı İlerici Birleşik Cephe'de birleşmeye çağırmamız bu seçimlerde meyva vermiştir."

Japonya Komünist Partisi'nin bildirisinde seçim sonuçları diğer partilere göre de değerlendirildi. Bildiride Liberal Demokratların demogojilerinin başarılı olmadığı anlatılırken, Sosyalist Parti'nin komünistlerle ittifaka yanaşmamasının faturasını pahalı ödediği de kaydedildi. ■

5 kıtadan haberler

HONDURAS, SOMOZA'NIN KAÇIRDIĞI SAVAŞ UÇAKLARINI NİKARAGUA'YA GERİ VERDİ

Honduras hükümeti, devrik Nikaragua diktatörü Somoza'ya bağlı pilotların, Sandinist Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin zaferinden sonra Honduras'a kaçırdıkları 15 savaş uçağını Nikaragua hükümetine geri verdi. Somoza pilotlarının kaçırdığı uçakların tümü "Augusto Cesar Sandina" uluslararası havaalanında Nikaragua hükümetine teslim edildi. Sandinist Hava Kuvvetleri Komutan Vekili Modesto Rojas uçakları teslim aldıktan sonra yaptığı açıklamada Nikaragua halkı üzerine bir zamanlar ölüm yağdıran bu uçakların, artık savunmasız halkı bombalamakta kullanılmayacağını söyledi. Bu arada Nikaragua başka ülkelere kaçırılan uçak ve silahları geri almak için girişimlerini sürdürdüğü bildirildi.

FİNLANDİYA KOMÜNİST PARTİSİ "SİLAHSIZLANMA MÜCADELESİNİ YÜKSELTELİM"

Finlandiya Komünist Partisi Merkez Komitesi tarafından yapılan bir çağrıda, emperyalizmin silahlanma çalışmalarına karşı, barış güçlerinin silahsızlanma mücadelesini yükseltmeleri istendi. Dünyadaki tüm barış güçlerinin güvenlik ve yumuşamanın sağlanması için birlik oluşturmalarının zorunlu hale geldiği vurgulanan açıklamada, emperyalizmin kışkırtmalarına dikkat çekildi. FKP Başkanı Aarne Saarinen de MK toplantısında yaptığı konuşmada SALT—II anlaşmasının imzalanmasını "Savaş tehlikesinin azaltılması mücadelesinde önemli bir sonuç" olarak niteledi. Saarinen konuşmasında, dünyadaki güç dengesinin büyük bir hızla barışın ve sosyalizmin yararına değişmekte olduğunu vurguladı.

ARJANTİN KOMÜNİST PARTİSİ ŞİLİ TİPİ BİR ASKERİ DARBEYE KARŞI UYARIDA BULUNDU

Arjantin Komünist Partisi, silahlı kuvvetler içinde aşırı gerici bazı güçlerin Şili tipi bir askeri darbe yapma girişimlerine karşı uyarıda bulundu. Bir süre önce Üçüncü Ordu Komutanı General Menendez'in giriştiği isyan hareketini değerlendiren AKP, ülkede Videla diktatörlüğünü yıkmanın da en önde gelen görev olduğunu belirtti. AKP bildirisinde, ülke sorunlarının çözümünün sadece demokratik yoldan sağlanabileceği ve bunun içinde ülkedeki tüm antifaşist, antiemperyalist, diktatörlüğe karşı ilerici güçlerin birlik oluşturması gerektiği kaydedildi. Arjantin Komünist Partisi, tüm güçlük ve baskılara karşın, ülkede işçi sınıfının ve emekçilerin demokratik hakları için mücadeleyi kararlılıkla sürdüreceğini de vurguladı.

Kayson Phomvihan

Laos Halkı Çin halkıyla dostluk istiyor

Meksikalı gazeteci Mario Menendez Rodriguez, Laos Devrimci Halk Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti Başbakanı Kayson Phomvihan ile bir görüşme yaptı. ADC'de yayınlanan "horizont" dergisinin 42. sayısında yer alan bu görüşmenin bir bölümünü sunuyoruz:

* Laos devrimini hangi ana görev ve yöntemler tanımlamaktadır? Sizin görüşünüze göre Laos Devrimci Halk Partisi'nin karşı karşıya bulunduğu en önemli sorunlar nelerdir ve bunların çözümü nerede yatmaktadır?

Ülkenin tam anlamıyla kurtulmasından ve Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin 1975 yılında ilanından sonra, Laos devrimi ulusal-demokratik evresini geride bırakmıştır ve şimdi yeni bir aşamaya, sosyalist devrim'i başlamaktadır.

LDHC sosyalizmin Güneydoğu Asya'daki öncü müfrezelerinden birisi olduğu için, emperyalistler, onların yanlıları ve gericiler ülkemize karşı sabotaj manevraları yapmakta ve halkımızın barışçı çabalarını sayısız güçlüklerin içine atmaya çalışmaktadırlar. Bunlara karşı Laos devriminin ana görevi sosyalizmi kurmak ve sosyalist anavatanı savunmaktır. Bu, şu noktalardan geçmektedir:

— Ulusal birlik blokunu sağlamlaştırmak ve mükemmelleştirmek, sosyalist dönüşümü ve sosyalist kuruluşu ileri götürmek ve halk ekonomisinde sosyalist üretim ilişkilerinin kökleşmesini sağlamak;

— Halk savunması ve güvenlik kuvvetlerini güçlendirmek ve bunun için devrimci uyanıklığı diri tutmak;

— Uluslararası dayanışmayı sağlamlaştırmak, sosyalist kardeş ülkelerle —Özellikle, Vietnam, Laos ve Kampuçia halkları arasında— dostluk ve işbirliğini pekiştirmek, halkların barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerleme mücadelelerine destek olmak. Geçtiğimiz yıllarda ekonomiyi yeniden rayına oturtmak ve geliştirmek, üretimi artırmak ve halkın yaşam koşullarını iyileştirmek, ülkede düzeni ve güvenliği sağlamak için büyük çaba gösterdik. Bu çabalarımızla başlangıç hedeflerimize ulaşmış bulunuyoruz, bununla birlikte Parti ve devletin belirlediği hedeflere ulaşmak için daha zamana gereksinmemiz vardır.

* Pekin'in yayılmacı ve yıkıcı eylemleri konusunda ne diyorsunuz?

Laos ve Çin komşu ülkelerdir. Her iki devletin halkları arasında uzun yıllar dostça ilişkiler var olmuştur. Geçmişte Çin halkı Laos halkına bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde destek ve yardım sağlamıştır. Bunun için her zaman şükran duyuyoruz. Ancak birkaç yıldır Çin'deki iktidar sahipleri ülkemize karşı düşmanca tutum almakta ve yıkıcı eylemleri teşvik etmektedirler. Laos'a casuslar sokmakta, yurtiçi ve yurtdışındaki Laos'lu gericileri desteklemekte, yeni rejimimize karşı yıpratıcı ve yıkıcı davranışlarda bulunmaktadırlar. Laos-Çin sınır bölgesine askeri birlikler yerleştirmişlerdir ve bu sınır bölgesinde LDHC'nin bağımsızlık ve özerkliğini tehdit eden bir gerginlik havası yaratmışlardır.

Laos halkı, Laos ve Çin halkları arasındaki eski dostluk ve dayanışmayı yeniden kurmak ve mükemmelleştirmekten yanadır Bunun dışında, Laos halkı bağımsızlığını, özgürlüğünü ve kendi geleceğinin efendisi olma hakkını —uzun, acı ve birçok kurban verdiği bir mücadelenin meyvasını— korumaya kararlıdır.

* Avrupa'da çeşitli sosyalizm modellerinden söz ediliyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Marksizm-Leninizm bilimsel bir öğretidir, uluslararası komünist ve işçi hareketinin yolunu aydınlatan bir güneştir. Bu hareketin zaferleri, Marksizm-Leninizmin doğruluğunu sarsılmaz biçimde kanıtlamıştır. Bizim devrimci yapıtımızda Laos Devrimci Halk Partisi, Laos işçi sınıfının ve halkının önderi olarak, Marksizm-Leninizmin ilkelerini yaratıcı biçimde Laos'taki gerçekliklere uygulamış ve bağımsız bir çizgi izlemiştir. Aynı zamanda kardeş partilerin deneyimlerinden de geniş ölçüde yararlanılmıştır.

"KP, antifaşist mücadelenin kalbidir"

Uruguay Komünist Partisi kuruluşunun 59. yılını kutluyor. Geçen 59 yıl boyunca halkının toplumsal kurtuluşu, ülkesinin bağımsızlığı, demokrasi ve sosyalizm için kararlı bir mücadele veren UKP, bu mücadeleyi bugün de sürdürüyor, her geçen gün saflarına katılan yeni militanlarla büyüyor, gelişiyor.

Uruguay Komünist Partisi, kuruluşunun 59. yılı nedeniyle bir bildiri yayınladı. Bildirinin ilk bölümünde şöyle deniyordu:

"Özgürlük kahramanı Jose Artigas'ın düşüncelerine sıkı sıkıya bağlı ve Lenin'in düşünceleriyle Büyük Ekim Devrimi'nin yolunda olan işçi sınıfımızın politik örgütü Uruguay Komünist Partisi işçi sınıfının yoluna daima bağlı kalmıştır. Partimizin bu kuruluş yıldönümünde, Uruguay'da diktatörlüğü yıkmak ve demokratik durumları yeniden yerleştirmek için bütün halkı birleştirmek görevi önünde bulunuyoruz.."

Bildiride daha sonra Parti'nin tarihi boyunca işçi sınıfı ve emekçi halk için yaptığı eylemler anlatıldı. UKP'nin sendikal hareket içindeki rolüne değinilerek şöyle dendi:

"Uruguay KP, CNT sendika merkezinin kuruluşunda en üst noktasına erişen birleşik sendikal hareketin yaratılmasında önemli bir rol oynamıştır. Parti daha sonra başında halen zindanda bulunan General Liber Seregni'nin bulunduğu Frente Amplio (Geniş Cephe)nin kuruluş sürecini hızlandırmak için elinden gelen hiçbir çabayı esirgememiştir. Uruguay'daki bugünkü diktatörlük koşullarında da, rejime karşı mücadele eden tüm yurtseverleri birleştiren Frente Amplio önemli bir güçtür."

Bildiride daha sonra Uruguay'daki diktatörlüğün bugünkü durumu değerlendirildi ve faşist diktatörlüğün yıkılması için tüm antifaşist, demokratik güçlere düşen görevler hatırlatılarak şöyle dendi:

"Diktatörlük bugün altı yıl öncesinden daha zayıf durumdadır. Ülke çapında soyutlanmıştır. UKP'nin diktatörlüğe karşı mücadelenin kalbi olduğunu ve bundan böyle olmaya devam edeceğini belirtmekten gurur duyuyoruz."

değişen dünya

Geçtiğimiz hafta dünya iki önemli olayı birden kutladı. Bunlardan birincisi, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün 34. Kuruluş yılıdır. İkinci Dünya Savaşı'nın insanlığa getirdiği korkunç felaketin ardından kurulan Birleşmiş Milletler Örgütü, bünyesindeki sosyalist ve ilerici devletlerin sayısının artması ve örgüt politikasında etkin hale gelmeleriyle, kuşkusuz bugün barış güçlerinin mücadelesi açısından daha ileri bir aşamaya ulaşmış bulunmaktadır. BM'nin bugün ulaştığı nokta birçok konularda genel kurul kararlarına yansımaktadır. birleşmiş Milletler bunun dışında sağlık, kültür, eğitim gibi konularda da alt kuruluşları aracılığıyla gelişmekte olan ülkelere yardımcı olmaya çalışmakta ve "silahsızlanma" konusunda çaba göstermektedir.

Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Haftası da, BM'nin yıldönümüyle birlikte 24 Ekim'de başlandı. Geçen yıl yapılan BM silahsızlanma oturumunda, BM örgütünün kuruluş gününü izleyen ilk hafta "Silahsızlanma Haftası" olarak saptanmış ve bu haftanın her yıl kutlanması kararlaştırılmıştı. Silahsızlanma Haftası'nın ilk kutlanışı da, "silahsızlanma" ve "silah indirimi" çabalarının yoğun biçimde tartışıldığı, SALT II anlaşmasının ABD kongresi tarafından onaylanması konusunun gündemde olduğu bir döneme rastladı.

BM ve silahsızlanma

Silahsızlanma konusunda son aylarda yaşanan olaylar, bir olguyu, daha da açığa çıkarmıştır. Bu olgu, silahsızlanma çabalarının, konunun asıl muhatabı olan kamp tarafından, ABD başta olmak üzere dünya kapitalist sisteminin yöneticisi durumundaki emperyalist ülkeler tarafından engellenmesi çabalarıdır. Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin bu konuda yaptığı önerilerin büyük bölümü emperyalist ülkeler tarafından "manevra" oldukları gerekçesiyle geri çevrilmekte, emperyalizm kendi silah tekellerinin tekerine taş koymamak ve dolaylı-dolaysız egemen olduğu başka ülkelerdeki çıkarlarını yitirmemek için bir "Sovyet tehdidi" paravanası ardında silahlandırmasını hızlandırmaktadır.

Emperyalist ülkelerin bu tutumları silahsızlanma girişimlerinde bir olumsuzluğu vurguladığı gibi, Birleşmiş Milletler Örgütü içindeki bir olumsuzluğu da vurgulamaktadır. BMÖ'nün kuruluşundan bu yana, örgüt bünyesinde alınan barıştan, uluslararası eşitlikten, ülkelerin bağımsızlığından yana tüm kararların başlıca engelleyicileri, emperyalist ülkeler ve son dönemde onlara katılan gerici Pekin yönetimi olmuştur. BM organlarından çıkan tüm olumsuz kararlar, emperyalist ülkelerin ve güdümlerindeki devletlerin etkisiyle alınmıştır.

Uzakdoğu'da, Afrika'da, Ortadoğu'da, Orta ve Güney Amerika'da zafere ulaşan ulusal kurtuluş savaşları, sosyalist ülkeler topluluğunda yerlerini alan genç sosyalist devletler, emperyalizmin boyunduruğunu kırma mücadelesinde büyük ilerlemeler kaydetmişlerdir. Gelişmekte olan ülke halkları artık Birleşmiş Milletler Örgütü'nde, bu örgütün tüm alt kuruluşlarında, komisyonlarında, komitelerinde söz sahibidirler. Dünya barış güçlerinin güvencesi sosyalist ülkeler anti-emperyalist tutum içindeki bağlantısızlar hareketi artık emperyalizmin istediği yerde istediği gibi at oynatmasına izin vermemektedir. Silahsızlanma ve yumuşama yolunda kaydedilen ilerlemeler bunun bir kanıtıdır. Ancak belirtmek gerekir ki, BMÖ ve bu örgüt çerçevesi içinde yapılan tüm çalışmalar emperyalizmin örgüt içinde bir güç olmaktan çıktığı zaman gerçek anlamını bulacaktır.

nail serikoğlu

Acının türkülenmiş biçimi

Anadolu halk ağıtları

TİMUÇİN ÖZYÜREKLİ

"Bir ağıt toplumuyuz biz. Gün geçmez nice ağıtlar işler yüreğimizin derinliklerine. Ulus olarak ağıt yakar, ağıt yaşarız"
Adnan Binyazar

Ağıt: Ölen bir kimsenin, iyiliklerini ve onun ölümünden dolayı duyulan acıları sayıp dökmek üzere yazılan yazı ya da okunan ezgi. Sagu ve mersiye adlarını da aldığı olur.

Halk edebiyatı Nazım Tür ve Şekillerinden bir grup da Ortak Halk Edebiyatı Nazım Tür ve Şekilleridir. Bunlarsa a-Mani, b-Ninni, c- Türkü, d-Ağıttır.

Anadolu'nun çeşitli yerlerinde ve burada yaşadığım Kasaba' da ağıtların türlü çeşitlisiyle karşılaştım. İçimin titrediği, köklü bir duygusallığın bütün bedenimi zangır zangır sarstığı bu ağıtlar içten içe bir ezikliğin seslenişini taşırlardı. Ölenin iyiliklerini, yaptıklarını, onu kaybetmeden duyulan acıları ardı ardına sayıp döken yazılarla ölünün kaldırıldığı evlerde, acının-hüznünü yansıtan toplantılarda okunup ağlanan şiirleridir. İncelendiği zaman ağıtların yapılarının çoğunun üç dizelerinin aynı, son iki dizesinin ise nakarat olduğu görülür. Fakat çağdaş şiir anlayışı bu düzenlemeyi aşmış, daha özgür, ama vuruculuğundan hiçbir şey yitirmeyen ağıtlar vermiştir. Nihat Behram'ın "Fırtınayla Borayla Denenmiş Arkadaşlıklar" adlı kitabındaki "Ağıt" şiirinde insanı sarsan dizeler çıkar karşımıza:

"Halklardan öğrenilmiş
acıydı, sevinçti
birliğiydi gözyaşıyla yiğitliğin
öylece biledin dünyanın yüreğini
inceltin
türkülerle neşter kıldın kendini.
Senin ağıtlarında yiğitlik
(şiirleriydi
okuyup okuyup yasımı
(bilmeliyim."

Yukarıda sözlerini alıntıladığımız Adnan Binyazar "Ağıt Toplumu" adlı kitabında güzel bir tanımlama yapıyor: "Ozanın ağıtıyla, toplumun ağıtıda birdir. Ozan ağıt yakıyorsa, toplumda ağıta durmuştur. Çünkü bizim insanımızın en büyük sığıntı yeridir ağıt, güçlülüğünü gösteren bir anlatım biçimidir. Ozan bireysel ağıdı toplumsallaştıran bir dil bilinçlenmesidir.Gerçekten de sevinçlerde mutluluklar nasıl yumak gibiyse, ağıtlarda da, acının türküleşmiş biçiminde de gizli, derinden gelen öfke vardır. Anadolu halkının ezilmişliği, horlanmışlığı yudum yudum sinmiştir ağıtlara... Ve ne diyor Yaşar Kemal "Baldaki Tuz"da: "Ses ağıttı, acıydı, sevinç. İnsanoğlu yüzbinlerce, milyonlarca milyonlarca ölüm olayı hastalık, ayrılık, yoksulluk olayı, sevinç, zafer güzellik olayı karşısında milyonlarca ezgi oluşturdu. "Doğruydu ve F. Hüsnü Dağlarca'da "Kınalı Kuzu Ağıdı"nda şu güzel dizeleri veriyordu:

"Ne o, kımıldamaz oldun, taş
(kesildin, ne o
Yeller duruverdi
Duruverdi ses.
Nereye gittin ha, kınalı kuzum,
(çabucak nereye gittin
Ölüme deme."

Ağıtlara konu genel olarak ölüm olayları olmuş olmasına rağmen daha çok doğal olmayan ölüm olaylarıdır bunlar. Ya genç ve güzel bir gelinin vakitsiz alışılmadık ölümü, ya bir delikanlının vurulması, ya da savaşa gidip dönmeyen bir babanın durumu gibi, toplumu içinden yaralayan acıklı olaylardır. Genellikle ölenin ağzından veya ona çok yakın olabilenlerin ağzından –Karısı, sevdiği, kardeşi, anası, babası gibi...– söylenen bu ağıtlar, eski törenlerin gelenek ve göreneklerinin izlerini taşırlar kökenlerinde. Bu gün yurdumuzun bazı yerlerinde ağıt törenleri yapılır. Bu işi kendisine meslek edinen kadınlar vardır. Bunlara "ağıt yakıcı" denir. Çağrıldıkları evde, ölenin eşyalarının etrafında, orada bulunan ev halkıyla beraber ağıt yakarlar. Sesleri yanık, çığırdıkları türkü iç burkan dizelerle, ezgilerle yüklüdür. Bu türküler içten gelen bir doğallığı yansıtırlar. Bakınız Cahit Öztelli, "Halk Türküleri" adlı kitabında "Ağıt"la ilgili olarak bir yargıyı nasıl aktarıyor: "Ağıtların hemen hepsi gerçek olaylara dayanır. Bu olayların toplumu etkilemesi ölçüsünde ağıt yaygınlaşır, bütün yurdu dolaşır, uzun süre yaşar. Bu arada ufak tefek değişmelere de uğrar. "Katılmamak olası değil, evet katılmamak ve CemalSüreyya'nınKalın Abdal şiirindeki şu dizeleri anımsamamak: "Ağıtı önce söylenen/Sen nereye uçuyorsun"

Acının türküleşmiş biçimi: Anadolu Halk Ağıtları genel olarak şu konuları içerirler: 1. Savaş ve savaşın sosyal sonuçları, 2- Kan davası, 3- Doğal afetler, yıkımlar, 4-Ölümler (yukarıda da değindiğimiz gibi bu ölümlerin çoğunda hayatın çelişkili yanları bulunur. sevdiğiyle evlendirilen güzelliği dillere destan gelinin intihar etmesi, savaştan dönmeyen sevgiliye ağıt veya ünlü bir eşkiyanın vurulması, toplu kırımlar gibi). Ağıtları içi boşaltılarak kabullenme, onları Anadolu halkının yaşam dünyasından, kendine özgü koşullardan koparark alma ve sonra da "ağıtlar kaderci türkülerdir" diye

Devlet Tiyatroları yeni sezonda

LEVENT TARHAN

Devlet Tiyatrolarında yönetim değişikliğinin ikinci yılı. Yani yeni yönetimde yeni bir tiyatro sezonu. Alışma, tanıma, öğrenme yılı diye adlandırabileceğimiz geçen bir yıldan sonra, tüm kamuoyunun ve Devlet Tiyatrosu'nda çalışanların umut bağladıkları bir yıl, bir sezon!

Yasa değişikliği yapılmadan yerinden yönetim uygulamasının başlatıldığı söylenen İzmir, İstanbul, Bursa dışında, aynı kararname ile Ankara'da açılacak ve tüm tiyatrolarda yerinden yönetim uygulamasının başlama umudunun taşındığı bir yıl. Ülkemiz tiyatro sanatında, bu ilk girişimle daha özgür, yaratıcı demokratik bir ortamda ekipleşmeye olanak sağlanacağının, bilinçli takım oyunculuğunun gelişeceğinin umulduğu bir yıl. Devlet Tiyatrosu salonlarının genel kültürel düzeyinin yükseltilmesine katkıda bulunacak birer kültür merkezi haline gelmesi umudunun taşındığı bir. yıl. Genç ve dinamik unsurlara birlikteliği sağlamada sorumluluklar verileceğinin, tiyatro sanatının işlevi, özü, çağdaş estetiği, Türkiye' de kazanması özlenen geleceği, tiyatroların yönetsel sorunları, özel ve amatör tiyatrolarla kurulacak devlet ilişkileri, ödenekli tiyatroların özerkliği vb. köklü konularda, kamuoyunun da görüşlerinin belirlendiği açık oturum, sempozyum ve paneller tertiplenmesi, çağdaş yerli oyun yazarlığının özendirilmesi, Devlet Tiyatrosu çalışanlarının da üyesi olduğu demokratik kuruluş ve sanatçı örgütleri ile olumlu ilişkilerin geliştirilmesi umudunun taşındığı bir yıl, bir sezon bu!

Umudun da ötesinde, yeni Genel Müdür Ergin Orbey'in göreve başladığında kamuoyuna ve çalışanlarına verdiği sözler; ilk gerçekçi, ivedi önlemler paketi. Orbey, geçtiğimiz sezon sonlarında yeni sezon başlarında, "mecmua"larla yaptığı söyleşilerde, basın toplantılarında bu sözlerden hiç söz etmiyor, hatta zaman zaman bu verilen sözlerin aksi anlaşılacak beyanlar da veriyor. Ancak hep gözden kaçan bir konu var: "iş güçlüğü meselesi" Bir tarafta, Devlet Tiyatroları' na gözlerini çevirmiş, ülkenin en geniş olanaklara sahip bu tiyatrosunun demokratikleşmeden yana attığı adımları dikkatle izleyen geniş kamuoyu; bir yanda demokratik kitle örgütleri, sanatçı örgütleri; bir yanda onu kurumun başına getirmek ve yıllardır süregelmiş olan süperstar antidemokratik yönetime bir seçenek olarak görme özlemi duyan ilerici, demokrat çalışanlar; hasılı Devlet Tiyatroları'nda tüm ilerici girişimleri desteklemeye hazır demokratik güçler. Beri yanda ise bildiğimiz CHP; ünlü yeni sansür tüzüğü kahramanı Kültür Bakanlığı; tiyatro sanatına yöneltilen baskıların doğru olup olmadığı konusunda, oyunların metni üzerine çalışma yürüten dramaturg Başbakan; 20 aylık iktidarında kalıcı hiç bir adım atmayan hükümet, 14 Ekim seçimleri ve kara rejim tehlikesi...

Şimdi külahı koyup düşünelim. E. Orbey'i sonuçta CHP atadı, ama geçen yıl da durum böyle miydi? Hayır ama, o zaman Orbey daha yeni gelmişti, ne kurumu tanıyordu ne mevzuatı. Kurumu tanımaması olanaksız, hem Devlet Tiyatrosu' nda çalışmış, hem Konservatuvarda kısa da olsa bir dönem öğretim üyeliği yapmış, üstelik Türkiye'deki tiyatro hareketi ile yakından ilgili bir kişi. Çalışanlarına, kamuoyuna sırtını dayayıp, güçlü bir yaratıcı, değiştirici uygulamalar zinciri kuramaz mıydı Orbey? Ak rejim, kara rejim hesaplarının en ustasını yapanını tanıdık biz Devlet Tiyatrolarında!

Çalışanlarla bağını yıllar önce koparmış, varlığını hükümetlere göre kuran, şekillendiren bir rekortmen. E. Orbey'in, böyle bir rekortmenlik özlemi içinde olup olmadığını bilmiyoruz, ama bildiğimiz bir şey varsa bu rekoru Orbey kıramaz.

İşte hal bu merkezde iken, biz E.Orbey'i sevenlere şu sıralarda onun şurda burda yayımlanan röportajlarını okumamalarını, görmezlikten gelmelerini öneriyoruz!...

Hem bir kere, Devlet Tiyatroları'nda ilk kez bu sene Bertolt Brecht'in bir oyunu sahneleniyor! "Arturo Ui'nin Önlenebilir Tırmanışı." Önemli! Şimdi batıda bir moda çıkmış; Brecht'in komünist yanı ile sanatçı yanını birbirinden ayrı gibi düşünüp, Brecht'in salt sanatçı yanına sahip çıkıp, bunun yaygınlaştırılmasına özen gösteriliyormuş.

Bakalım Devlet Tiyatroları' ndaki sergilenişte bu önemli iki yanın bütünleşmesi nasıl sağlanabilecek? Çünkü Brecht'in bu oyun metni, faşizmin engellenebilirliğinde, işçi sınıfının etkinliği açısından somut bir vurgulamada veya yol gösterimde bulunmuyor. Ancak tiyatro metni ülke gerçeklerimizin gerektirdiği politik bir bakışla ele alındığında (ki Brecht'in tiyatro anlayışının özünde yatan budur) ve Brecht'in diyalektik soğutmaları yerli yerine eleştirel bir şekilde oturtulduğunda, bu piyesin Devlet Tiyatroları tarihinde gerçekten çok önemli bir iz bırakması mümkün olabilir. Ama, olayı duyan pek çok tiyatro adamı, tiyatrosever gibi bizler de merak ediyoruz, bu bizim Devlet Tiyatroları'nda olabilir mi? Oyunu Almanya' dan yeni dönen Devlet Tiyatroları'nın genç rejisörü Yücel Erten yönetiyor.

Ayrıca, Devlet Tiyatroları bu sezon perdelerini, geçen yıl İngiltere'den gelen yönetmenin sahnelediği ve ilk oynanışı İstanbul Festivali'nde olan John Arden'in "Çavuş Musgrave'in Dansı" ile açtı. Geçen sezondan Haldun Taner'in yazdığı, Ergun Uçucu'nun yönettiği "Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım" ile Ejder Akışığın yönettiği Arbuzov'un "Söz Veriyorum" isimli oyunları da bu sezonda oynanacak.

Yeni sezonun diğer oyunları ise; İstanbul'da Fransız yönetmen tarafından sahnelenen J. Anoulh'in "Antigone"si, Can Gürzap'ın sahnelediği Güngör Dilmen'in yazdığı "Deli Dumrul", İzmir'de Taner Barlas'ın Fakir Baykurt'tan oyunlaştırdığı "Tırpan", Ankara'da Eugene O'Neil'in "İmparator Jones", Oğuz Atay'ın "Oyunlarla Yaşayanlar" ve Altındağ Tiyatrosu'nda Erdoğan Aytekin' in yazdığı "Kırmızı Sokağın Suzanı".

karşı çıkma görüldüğü geçtiğimiz yıllarda. Hatta "Ağıt Yok" diye şiirler bile yazıldı. Üzerinde ağıt var-yok diye dergilerde çatışan yazıların yayınlardığı sıralar Tahir Abacı "Ağıt olmaz o-lur mu?" yazısında (Yarına Doğru Sayı: 5) haklı olarak şöyle diyordu: "Yüzyıllardır kırımlar, kıtlıklar, yıkımlar görmüş Anadolu halkı için ölülerin ardından ağıt yakmak vazgeçilmez bir gelenektir. Ölüm gibi maddi ve somut bir olay karşısında bir acının bir öfkenin, bir direnişin ifadesidir ağıtlar genellikle. Ve halkın diğer kültürel ürünlerinde olduğu gibi, onun maddi ilişkiler içindeki sınıfsal tavrını da aynı somutluk içinde yansıtır. "Bakınız şu vurulanın ağzından söylenmiş üçlemeli ağıta. İnsanı saran, etkileyen, sarsan bir yanı yok mu...?

"Karakoldan çıktım yan basa
(basa
Çiğerlerim koptu kan kusa kusa
Beni vuran oğlan Konyalı Musa
Konyalı Musa...

Mezar arasında harman olur mu?
Kama yarasına derman olur mu?
Kama sokanlarda iman olur mu?
iman olur mu?"

Ağıtlar dünün divan edebiyatına da mersiye adıyla girmişlerdir. Mersiyeler terkib-i bent biçiminde düzenlenirdi. Her bend ayrı bir duygunun feryadın, ayrı bir acının anlatımı olurdu. Fuzuli'nin Kerbelâ, Baki'nin Kanuni, Şeyh Galib'in Esrar Dede ve Hamid'in Makber'i bunun örnekleridir. Fakat halk edebiyatının o güzelim doğal seslenişi, duygusal sesi, mersiyelerde zorlamaya dönüşmüş, donuklaşmıştır. İçtenlik yerini "ağıt yakma" görevini üstlenmiş kişilerdeki yapaylığa terketmiştir ve bazılarının anladığı anlamda -kaderci deyişleredönüşmüştür.

Yüzyıllardır Anadolu'muzu kasıp kavuran ağıt dizelerinin içinde çıkış kaynağı belli olmayan, kimin tarafından yazıldığı belirsiz bir çok güzel, güçlü dizelerde, deyişlerde vardır. Aşağıdaki dizeler bunun ya da tüm anonim ağıtlar adına güzel bir örnektir:

"Kerbelâ'nın suyu çağlayıp akar
Susuzlar uzaktan su deyip bakar
Hararetten ciğerim yanar
İki gözüm nuru İmam Hüseyinim"

Sözü, Seyit Kemâl Karaalioğlu'nun Edebiyat Terimleri Klavuzu'nda ağıt hakkında verdiği örnekle bitirmekte yarar var. Çünkü bu acının türküleşmiş biçimi: ANADOLU HALK AĞITLARI' nın gerçekten hakkınca yansımasıdır: "Ortanca oğlunun amansız bir hastalıktan kurtulamıyarak yanı başında can çekişmesini dile getiren bir Anadolu anasının söylediği ağıtın bir dörtlüğü:

"Elveriyor elveriyor
Orta direk bel veriyor
Döndüm baktım sağ yanıma
Mehemmed'im can veriyor..."

O

TDK bireyci sanatı ödüllendirdi

DİLDE ÖZLEŞME ADINA HALKA YABANCI ANLAŞILMAZLIĞI YEĞLEYEN, MİLLİYETÇİ BİR DOĞRULTU TUTTURMUŞ OLAN BİR KURUMDUR TDK. KİMİ GERİCİ-TUTUCU KİŞİLERİN DİLEDİKLERİ GİBİ YER TUTTUKLARI TDK'NIN KAPISI, İLERİCİ, SOSYALİST YAZARLARA KAPALIDIR...

Ülkemizde edebiyatın bütün dallarında birden verilen tek ödül Türk Dil Kurumu ödülleridir. Türk Dil Kurumu ödülleri gene her yıl edebiyat ortamımızın ardında en çok tartışma bırakan, en çok yankı uyandıran ödülleridir.

Süregelen tartışmaların kaynağı elbette bu kurumun niteliğidir. Bir zamanlar neredeyse ilerici-demokratik güçlerle gericiler arasında kutuplaşma noktası olan ve gericilerin saldırı hedefi durumundaki Türk Dil Kurumu bugün artık bu kimliğini yitirmiştir. Dilde özleşme adına halka yabancı, anlaşılmazlığı yeğleyen, milliyetçi bir doğrultu tutturmuş olan bir kurumdur TDK. Bu özelliğiyle (ya da bunu bir sonuç saymak gerekir) geleneksel burjuva ideolojisini yansıtan bir yönetime sahiptir. Kimi gerici-tutucu kişilerin diledikleri gibi yer tuttukları TDK'nın kapısı, ilerici, sosyalist yazarlara kapalıdır. Kongrelerde işbaşına gelen birbirinin benzeri yönetimlerin adeta "kurumlaşmış", çözülmez bir yapısı vardır.

Böylesi bir kurumun vereceği ödüllerin çok tartışmalı olacağı başından bellidir. Bu öngörü TDK'nın ödül politikasının bir bakıma doğal karşılanmasını gerektiriyor. Neden mi? Bugüne dek çok söylendi, aslında yinelemekte de ayrıca yarar yok.

Ne var ki, bu yıl verilen ödüllerin de şimdiden tartışılmaya başlanmış olması, ödül politikasının kolaylıkla geçilecek gibi olmadığını gösteriyor. TDK'nın ödül seçici kurullarının hangi ölçütlere göre, nasıl oluşturulduğu her zaman bir sırdır. Geçmiş seçici kurullara bakılırsa, ya aynı kişilerin ya da aynı sanat anlayışının egemenliğini sürdürdüğü görülür. Bu seçici kurulların ödülleri hangi değerlendirmelerle verdikleri bilinmez. Üyelerinin hazırladıkları raporlar bir türlü açıklanmaz. TDK'nın gizlisi saklısı açığa çıkacakmışcasına bu raporların açıklanmasından korkulur.

Ödüllere katılmak için bilinmesi gereken koşullar da bir başka sırdır. Nerede, ne zaman yayınlanır bu koşullar, bunu yazarlar bugüne dek hep birbirlerine sordular! Yani, "bilenler bilmeyenlere anlatsın!" gibi bir anlayış. Bir kez ödül alan yazarın bir daha katılamaması ise, herhalde her yazarın ancak bir kez "iyi" bir yapıta sahip olabileceği düşüncesinden olsa gerek!

Türk Dil Kurumu burjuva ideolojisini edebiyatımızda egemen kılmak için didinip durduğu için, üstelik de kırılamamış bir etkinliğe sahip olduğu için, yazarlarımız üzerinde gizli bir baskı, bir öndenetim işlevi de ta-

TDK İLERİCİ, SOSYALİST YAZARLARIMIZ ÜZERİNDE GİZLİ BİR BASKI, BİR ÖNDENETİM İŞLEVİ TAŞIMAKTADIR...

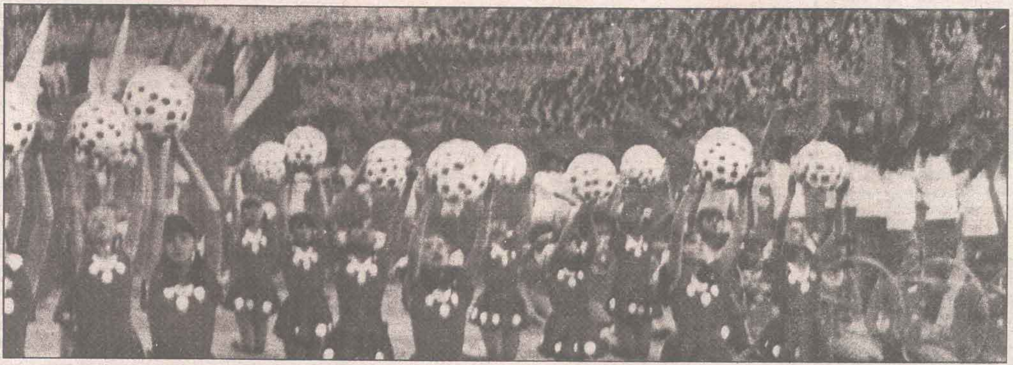
şımaktadır. Öznel niyetler ne olursa olsun, bu böyle işliyor. O kadar ki, TDK ödülünü alan genç ya da yaşlı yazar duvarın öte yanına geçmiş saymaktadır kendini. Bu özelliğinin yazarlar üzerinde nasıl bir baskı unsuru olduğunu açıklamaya gerek yok. Ödüllendirdiği yapıtlara bakıldığında da bu anlaşılabilir. Bireyci, biçimci, idealist burjuva yazarlarının dışında TDK ödülü alabilenleri kolaylıkla hatırlamak olanaksız. Dengeci bir anlayışla, ara sıra "nasıl oldu!" dedirtenler dışında, ilerici, sosyalist yazarların duvarı aştığına pek raslanmaz.

Bu yılki ödüller de yukardan beri sıraladıklarımızın bir devamı olma özelliklerini taşıyor. Her yıl olduğu gibi bu yıl da Eylül ayında açıklanan ödüller, önceki yıllarda karşılaşılan tepkiler nedeniyle, bütün dallarda verildi: Şiirde İlhan Berk Kül yapıtıyla romanda Güven Turan Dalyan yapıtıyla, denemede Ferit Edgü Ders Notları yapıtıyla, öyküde Necati Güngör Sevgi Ekmektir yapıtıyla, çeviride Özdemir İnce Yannis Ritsos'un Taşlar, Yinelemeler, Parmaklıklar yapıtıyla, eleştiride Afşar Timuçin Nazım Hikmet'in Şiiri yapıtıyla, oyunda Oktay Arayıcı Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi yapıtıyla, çocuk edebiyatında Işıl Özgentürk Hayat Okulu yapıtıyla ödüllendirildiler.

Hemen ilk bakışta göze çarpacağı gibi, ağırlık gene bireyciliğin "seçkin" adlarında. Katılan yapıtlara bakıldığında göze çarpan bir nokta da, yazarlarımızın ilgisinin artık iyiden iyiye azaldığı. Bu nedenledir ki, gezi dalında hiçbir yapıt katılmamış. Gelgelelim Türk Dil Kurumu ödüllerinin etkinliğini gene sürdüreceği anlaşılıyor. Daha uzunca bir süre kendisinden sözettirecek. Yandaşı yazarları ödüllendirecek. Bu yazarların kitapları kitapevlerinin ön raflarında, sonradan eklenmiş "Türk Dil Kurumu Ödülü" yazılı etiketlerle kitap piyasasına sürülecek. Bazı yazarlar bu arada ünlenme fırsatına kavuşmuş olacaklar! Ama hep edebiyatımızdan, ilerici, ödün vermeyen yazarlarımızdan da bir şeyler kemirerek...

Sözlerimizi bağlarsak; bu yıl da Türk Dil Kurumu cephesinde değişen bir şey yok!

●

Gençlik 10-17 Kasım'a hazırlanıyor

Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu (DDGF)'nun kuruluş günü olan 10 Kasım'ı izleyen hafta, "Dünya Gençlik ve Öğrenci Haftası" olarak kutlanıyor. Dünya gençliği, 10-17 Kasım'ları, taleplerini ve bu talepler uğruna mücadelelerini yükselttikleri, şenliklerle dayanışma ve dostluklarını geliştirdikleri günler olarak değerlendiriyor.

Türkiye gençliği de, 10 Kasım'ı ilk kez 1946'da İstanbul Yüksek Tahsil Talebe Cemiyeti'nin öncülüğünde kutlamıştı. Gençlik bu yıl, 10-17 Kasım'ı ülkemizde ilk kez yığınsal biçimde kutlamanın hazırlıklarını coşkuyla yürütüyor.

10 Kasım 1945'de Londra'da 63 ülkeden gelen temsilcilerin katılımıyla Dünya Gençlik Konferansı toplandı. Konferansın en önemli tartışma konusu olan, dünya gençliğinin birliği, Konferans sonucunda alınan Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu (DDGF)'nin kuruluş kararıyla sonuçlandı. Konferans DDGF'nin kuruluşuna temel olan ilkeleri şöyle formüle etti: "Barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve eşitlik uğrunda çalışmak ve bu uğurda birleşmek."

63 ülke gençliğinin öncüleri, DDGF'nin kuruluşunda içtikleri andı, dünya gençliğinin mücadelesine temel hedef olarak kazıdılar: "And içeriz ki, 1945 yılının Kasım ayında oluşturduğumuz bu birliği, yalnız bugün, yalnız bu hafta, yalnız bu yıl değil, emelimiz olan ve uğrunda savaştığımız hayatı kuruncaya dek daima koruyacağız... Becerikli ellerimizden, keskin zekamızdan, gençlik heyecanımızdan hiçbir zaman savaş için yararlanılmasına izin vermeyeceğiz."

İşte bu andın içildiği tarihten bu yana DDGF, bünyesine katılan yeni gençlik örgütleriyle birlikte, 104 ülkeden 200'ü aşkın ulusal örgütü ve yüz milyonlarca genci barındırmakta ve koyduğu ilkelere sadık, her gün güçlenen bir mücadele yürütmektedir.

DDGF adından da anlaşılacağı gibi, uluslararası düzeyde değişik görüş, inanç ve anlayışta tüm demokratik güçlerin ortak mücadele örgütüdür. Örgütte komünist gençlerin ve onların örgütlerinin önemli ve etkin bir yeri vardır. Ancak tüm burjuva çarpıtmalarının aksine bunun nedeni sosyalist ülkeler gençliğinin güçlü ve etkin örgütlere sahip olmaları ve bilimsel sosyalist gençlerin üstün özveriye ve tutarlı mücadele anlayışına sahip olmalarıdır. Bugün tüm dünya gençliği arasında üstün bir saygınlığa sahip olan DDGF'nin Birleşmiş Milletler'de de temsilcisi bulunmaktadır.

DDGF Dünya gençliğinin birlik, dostluk ve dayanışmasını geliştirmeyi en önemli hedefleri arasında sayıyor. Bunda da günden güne önemli başarılar kazanıyor. Havana'da düzenlenen 11. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'nde Portekiz gençliği ile kısa zaman öncesine kadar bu ülkenin sömürgesi olan Angola gençliğinin kolkola ortak düşmana yönelmesi bunun en anlamlı göstergelerinden birisidir.

DDGF ve bağlı örgütleri her 10 Kasım'ı ve Dünya Gençlik ve Öğrenci haftası'nı, aynı zamanda geçen bir yıl için de hedeflediklerinin başarılıp, başarılmadığının değerlendirmesi olarak ele almaktadırlar. Bu değerlendirme özellikle önemlidir. Çünkü sosyalist ülkeler gençliği bir yana bırakılırsa, dünyamız gençliği genel bir "geleceksizlik"le karşı karşıya bulunmanın acılarını çekmektedir. Ulusal kurtuluş savaşı veren ülkelerin gençleri bir anlamda geleceklerini belirleme hakkı için de savaş vermekte, kapitalist ülkelerin gençliği de sorunlarının temelinin kapitalizmde olduğunu giderek daha yaygın biçimde görmektedir.

Özellikle Afrika, Asya, Latin Amerika ülkelerinde son yıllarda baş gösteren açlık ve sefalet de en kötü etkilerini genç nüfus üstünde ve özellikle de çocuklarda göstermektedir. Bu anlamda Birleşmiş Milletler'ce ilan edilen "Dünya Çocuk Yılı"na DDGF büyük önem vermiştir. İşte bu yaklaşımlarla, yoğunlaşan silahlanma girişimlerine karşı dikkatleri toplayarak, hortlatılmaya çalışılan soğuk savaşa geçit verilmemesi gerektiğini belirleyerek, açlık, sefalet, işsizlik ve eğitimsizliğe karşı genel seferberlik açılmasının zorunluluğunu yılmadan en geniş kesimlere benimsetmeye çalışarak geçen bir yılın sonunda DDGF ve bağlı örgütleri yeni bir "Dünya Gençlik ve Öğrenci Haftası"na ulaştılar.

Ülkemizde de gençlik faşist tırmanışa, açlık ve sefalete, ölüme, işsizliğe, eğitimsizliğe, kısacası geleceksizliğe karşı mücadelesini giderek doğru ilkelere oturtuyor, güçlendiriyor. Gelecek yılların ülkemize aydınlığı mutlaka getireceğine olan inançla, gençliğin birliğine olan güvenle yeni mücadelelere hazırlanıyor. Fabrikalarda, tarlalarda, okullarda, meydanlarda, hayatın her alanında...